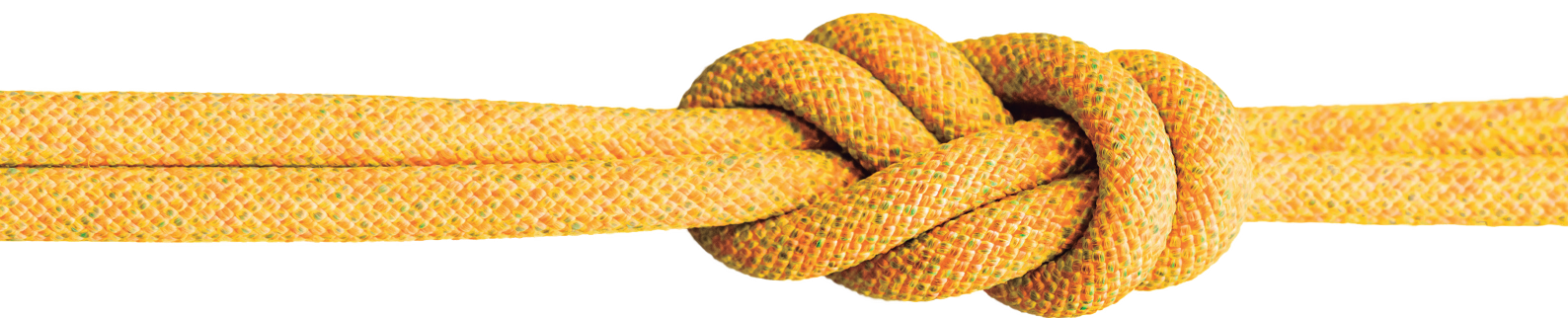

BEZPEČNÁ EVROPA

**ZPRÁVA
O ČINNOSTI
ZA ROK 2022**

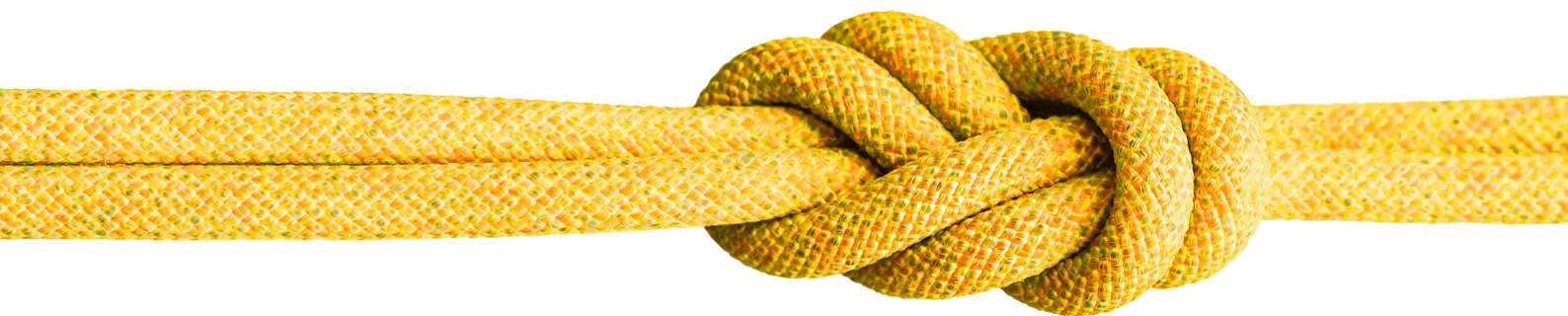

**Evropská
investiční banka**

EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA

BEZPEČNÁ EVROPA

**ZPRÁVA
O ČINNOSTI
ZA ROK 2022**

**Evropská
investiční banka**

Zpráva o činnosti Evropské investiční banky za rok 2022

© Evropská investiční banka, 2023.

98-100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Lucemburk

+352 4379-1

info@eib.org

www.eib.org

twitter.com/eib

facebook.com/europeaninvestmentbank

youtube.com/eibtheeubank

Veškerá práva vyhrazena.

Všechny dotazy týkající se práv a udělování licencí je třeba zaslat na adresu publications@eib.org

Další informace o činnosti EIB naleznete na našich webových stránkách na adrese www.eib.org

Můžete také kontaktovat informační centrum na adrese info@eib.org. O zaslání našeho elektronického zpravodaje můžete požádat na www.eib.org/sign-up

Vydala Evropská investiční banka.

Vytištěno na papíru FSC®.

CO NAJDETE V TÉTO ZPRÁVĚ

Jen co svět začal konečně obracet list za jednou krizí, kterou přinesla pandemie onemocnění covid-19, vypukla na samotném prahu Evropy krize nová: válka. Ruská invaze na Ukrajinu vyvolala obrovskou humanitární krizi, jež donutila miliony ukrajinských žen a dětí opustit své domovy a hledat útočiště v **bezpečné Evropě**.

Válka na Ukrajině a dramatické zhoršení vztahů s Ruskem, které je největším evropským dodavatelem energie, byly pro Evropu pomyslným budičkem. Evropská unie nyní na vlastní kůži pociťuje ohrožení své **energetické bezpečnosti** a také své **autonomie**, kterou oslabuje přílišná závislost na dodávkách této životně důležité komodity od cizí mocnosti.

V jiných částech světa se válka projevila prudkým nárůstem cen potravin, což jen dokládá význam existence **globálních vazeb**.

Mezitím rychle utíká čas, který potřebujeme k odvrácení katastrofické změny klimatu.

Tato zpráva ilustruje, jak se Evropská investiční banka postavila k výzvě, které přinesl rok 2022, počínaje stálým úsilím o obnovu poškozených ukrajinských měst a podporou uprchlíků a konče naším neochvějným závazkem bojovat proti globální hrozbě změny klimatu. Zpráva ilustruje, nakolik naše podpora procesu zvyšování energetické účinnosti a využití obnovitelných zdrojů energie přispívá k řešení potřeb Evropské unie v oblasti energetické bezpečnosti a plnění jejích cílů souvisejících s ochranou klimatu. Dokládá také, že naše podpora **inovací** a převratných technologií přináší Unii hmatatelné výhody z hlediska konkurenceschopnosti i z hlediska plnění jejích cílů v oblasti klimatu a její **autonomie**. Čtenáři se také dozvědí, jak náš nový útvar pro mezinárodní rozvoj, který funguje pod názvem EIB Global, přispívá k většímu blahobytu po celém světě.

Zpráva zasazuje jednotlivé investice do kontextu: Vše začíná strategickou úvahou našeho prezidenta a končí údaji o úvěrech a emisích dluhopisů doplněnými o výhled do dalšího roku ve formě hlavních bodů operačního plánu skupiny EIB.

Jako finanční instituce, která se zavázala k multilateralismu a partnerství, je naší ambicí pomáhat investicemi budovat lepší budoucnost. Tato zpráva ukazuje, jak k takovým investicím přistupujeme.

OBSAH

3	CO NAJDETE V TÉTO ZPRÁVĚ
6	ÚVODNÍ SLOVO PREZIDENTA
8	KLÍČOVÉ VÝSLEDKY ZA ROK 2022 ÚDAJE O ÚVĚRECH A JEJICH DOPADECH
10	EIB VE VAŠÍ ZEMI POSKYTOVÁNÍ ÚVĚRŮ PODLE JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ
12	EIB VE VAŠEM SVĚTĚ POSKYTOVÁNÍ ÚVĚRŮ MIMO EVROPSKOU UNII
14	ENERGETICKÁ BEZPEČNOST
16	UKRAJINA: BĚH NA DLOUHOU TRATĚ
18	UKRAJINA: TADY MŮŽE VLÁT JEN JEDNA VLAJKA
19	POLSKO: POTŘEBY UPRCHLÍKŮ
20	ENERGETICKÁ ÚČINNOST: POSTUPNÉ ZVYŠOVÁNÍ ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI BUDOV
21	ENERGETICKY ÚČINNÉ SOCIÁLNÍ BYDLENÍ: DRŽET TEMPO S DOBOU
22	ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ: S TURBÍNAMI NA VOLNÉ MOŘE
25	ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ: URYCHLENÍ INOVACÍ V OBLASTI VĚTRNÉ ENERGIE
26	VODÍK: CESTA VPŘED V OBLASTI PALIV
27	KYPR: EKOLOGICKY A LOKÁLNĚ
28	ITÁLIE: POSLEDNÍ ZELENÁ MÍLE
30	INOVACE A AUTONOMIE
32	ZEMĚDĚLSTVÍ: O ODOLNÉ ŘEPĚ
34	ZEMĚDĚLSTVÍ: RIZIKOVÝ KAPITÁL K VEČEŘI?
35	ROBOTIKA: NÁSTUP ROBOTŮ-DORUČOVATELŮ
36	DIGITÁLNÍ EKONOMIKA: NOVÍ LÍDŘI V OBLASTI INTERNETU VĚCÍ
37	VĚDY O ŽIVÉ PŘÍRODĚ: LÉKY NA RAKOVINU
38	DIGITÁLNÍ EKONOMIKA: BUDOUCNOST JE NEBINÁRNÍ
40	IMPAKTOVÉ INVESTICE: DĚLAT NĚCO, CO MÁ SMYSL
42	VĚDY O ŽIVÉ PŘÍRODĚ: BUŇKY PRO LÉČBU INKONTINENCE
44	GLOBÁLNÍ VAZBY
46	PALESTINA: HARMONIZACE MIKROFINANCOVÁNÍ
48	BRAZÍLIE: ELEKTRIZUJÍCÍ PŘÍLEŽITOSTI PRO ŽENY
49	BENIN: SOLÁRNÍ ENERGIE PRO AFRICKÝ VENKOV
50	SENEGAL: KDYŽ TEKOUČÍ VODA NENÍ LUXUS
52	INDIE: TATO SEMÍNKÁ FUNGUJÍ
54	BANGLADÉŠ: NEMOCNICE V „ČAROVNÝCH“ VODÁCH
56	HLAVNÍ ÚDAJE O EMISÍCH DLUHOPISŮ
58	OPERAČNÍ PLÁN A ŘÍZENÍ SKUPINY

ÚVODNÍ SLOVO PREZIDENTA

V roce 2022 čelila Evropská unie mnoha obtížným výzvám, od hrůzné invaze na Ukrajinu po energetickou krizi vyvolanou tímto konfliktem, a Evropská investiční banka v celém tomto úsilí sehrála zásadní roli.

Skupina EIB – banka a Evropský investiční fond jako její dceřiný subjekt pro menší podniky – podepsala v roce 2022 dohody o financování v celkové výši 72,5 miliardy eur. Každé euro přitom šlo na podporu udržitelnosti a odolnosti v Evropě i po celém světě. Splnili jsme své sliby. Překročili jsme své cíle. Naše práce přinesla výsledky.

Za obrovskými čísly se totiž skrývají skutečné, hmatatelné dopady.

Ve Švédsku podporujeme vývoj biofarmak nové generace proti rakovině. Ve Finsku jsme podpořili vývoj a komercializaci kvantových počítačů. Ve Španělsku pomáháme přeměňovat použitý kuchyňský olej na čistou energii a získáváme solární energii pro výrobu „zeleného“ vodíku. Takových projektů je mnohem více a o některých z nich se dočtete v této zprávě.

Impaktové investice a řešení investičních mezer

Energetická krize vyčerpala vládní i podnikové investiční rozpočty, a to v době, kdy bychom měli více investovat do boje proti změně klimatu a odklonu od ruské ropy a plynu. Existuje riziko, že se chronické investiční mezery ještě prohloubí. Pokud je nebudeme řešit, bude Evropa méně konkurenceschopná a méně atraktivní pro podnikání.

Události roku 2022 dokládají, že jedinou spolehlivou cestou k bezpečné a cenově dostupné energii pro Evropu je dekarbonizace. Proto má naše rozhodná reakce takový význam. Zdvojnásobili jsme své úsilí o podporu ekologické a inovativní transformace.

Ruské vydírání ohledně dodávek plynu potvrdilo, že rozhodnutí Evropské investiční banky ukončit financování infrastruktury fosilních paliv a zaměřit se na čistou energii bylo správné. Všem je nyní jasné, že budoucnost spočívá v čistší a udržitelnější energii.

Naše financování čisté energie dosáhlo v roce 2022 rekordní výše 19,4 miliardy eur. V zájmu zvýšení energetické bezpečnosti jsme podpořili modernizaci české rozvodné sítě a urychlili integraci obnovitelných zdrojů do energetické sítě v Polsku. Ve Francii jsme financovali plovoucí větrné farmy – technologii, která umožňuje přesunout výrobu čisté energie do hlubších vod. Naše financování pomůže položit kabel o délce 1 000 km, který propojí elektrárny využívající obnovitelné zdroje na Sicílii a Sardinii s italskou rozvodnou sítí. Díky našemu balíčku podpory pro iniciativu REPowerEU poskytneme v příštích pěti letech dalších 30 miliard eur na energetické úvěry a kapitálové financování energetických projektů s velkým dopadem (nad rámec našich běžných úvěrů). Naše úvěry na ochranu klimatu a životního prostředí, které dosáhly v roce 2022 výše 36,5 miliardy eur, podpořily ekologické investice ze strany dalších subjektů ve výši 147 miliard eur. Jsme na nejlepší cestě splnit náš cíl, kterým je mobilizovat v tomto desetiletí 1 bilion eur pro naši planetu.

Okamžitá reakce

Takto reagujeme na dlouhodobou výzvu, kterou přináší změna klimatu. Neméně významným milníkem roku 2022 je ale i naše odpověď na bezprostřední hrozbu, již představuje invaze na Ukrajinu. Díky podpoře z unijního rozpočtu jsme byli schopni poskytnout ukrajinské vládě pomoc během několika týdnů po invazi. Ukrajině jsme za velmi obtížných podmínek proplatili částku 1,7 miliardy eur.

„Události roku 2022 dokládají, že jedinou spolehlivou cestou k bezpečné a cenově dostupné energii pro Evropany je dekarbonizace. Proto má naše rozhodná reakce takový význam. Zdvojnásobili jsme své úsilí o podporu ekologické a inovativní transformace.“

Dalších 540 milionů eur máme k dispozici na konkrétní projekty, které postupně vznikají v terénu. Chceme pomoci udržet ukrajinskou ekonomiku nad vodou, aby byla sama schopna podporovat převážnou část obnovy země.

Důležitým krokem v uplynulém roce bylo také založení našeho specializovaného útvaru pro rozvojové a partnerské aktivity Evropské unie pod názvem EIB Global. V prvním roce své činnosti poskytla EIB Global kromě financování Ukrajiny také 9,1 miliardy eur v rámci nově podepsaných projektů. Mezi tyto projekty patřily solární elektrárny v Brazílii, další podpora očkovacích iniciativ po celém světě a také rozsáhlý projekt financování jednoho z největších odsolovacích zařízení na světě, jehož cílem je zajistit obyvatelům Jordánska dostatek čisté vody.

Projekty EIB Global ilustrují, jak pomáháme prosazovat unijní politiku a hodnoty na celosvětové úrovni. Navazujeme nová partnerství. Všude vytváříme nová udržitelná spojení. Jsem hrdý na to, že s EIB Global pod hlavičkou Evropské unie aktivně přispíváme k celosvětové prosperitě.

Evropská investiční banka reagovala na rok plný stresu a napětí pohotově. Prokázali jsme odolnost a kreativitu. Je nám však jasné, že naše práce není u konce. Musíme neustále zlepšovat svou výkonnost a hledat nové, lepší způsoby práce. Tato zpráva popisuje jednu zásadní etapu na této cestě.

Werner Hoyer

KLÍČOVÉ VÝSLEDKY ZA ROK 2022

EVROPSKÁ INVESTIČNÍ BANKA ČINNOST V ROCE 2022

SCHVÁLENÉ PROJEKTY Evropská unie	75,9 miliardy eur 63,5 miliardy eur
PODPISY Evropská unie	65,1 miliardy eur 56 miliard eur
ČERPÁNO Evropská unie	54,3 miliardy eur 47,4 miliardy eur
ZÍSKANÉ PROSTŘEDKY (PŘED SWAPY) Základní měny (EUR, USD) Ostatní měny	44,3 miliardy eur 37,2 miliardy eur 7,1 miliardy eur

ČINNOST ÚTVARU EIB GLOBAL V ROCE 2022

SCHVÁLENÉ PROJEKTY	12,4 miliardy eur
CELKOVÉ FINANCOVÁNÍ	10,8 miliardy eur*
ČERPÁNO	6,6 miliardy eur

* Celkové financování zahrnuje 1,7 miliardy eur z úvěrů, u nichž byl změněn účel a byly poskytnuty Ukrajině v reakci na ruskou invazi.

EVROPSKÝ INVESTIČNÍ FOND ČINNOST V ROCE 2022

PODPISY	9,18 miliardy eur
Kapitálové investice	4,16 miliardy eur
Záruky	4,91 miliardy eur
Inkluzivní financování	0,12 miliardy eur

Evropský investiční fond (EIF), který je součástí skupiny EIB, se specializuje na rizikové financování na pomoc mikropodnikům a malým a středním podnikům a stimuluje růst a inovace po celé Evropě. Poskytuje financování a odborné poradenství pro kvalitní a udržitelné investiční a záruční operace. Akcionáři EIF jsou EIB, Evropská komise, veřejné a soukromé banky a také finanční instituce.

VLIV EIB

2,4 milionu
ha

Zemědělské plochy
s lepším hospodařením

1,5 milionu
ha

Lesní plochy s lepším
hospodařením

6,6 milionu

Další účastníci připojení
ke službám sítě 5G

192 000

Nová místa ve
vzdělávacích zařízeních

2 miliony
MWh/rok

Úspory energie v rámci
projektů

31 300
GWh/rok

Elektrina z obnovitelných
zdrojů

2,4 milionu

Nainstalované chytré
elektroměry

15 800
MW

100 % kapacity výroby
energie z obnovitelných
zdrojů

150,4
milionu

Počet obyvatel s přístupem ke
kvalitnější zdravotní péči

836 milionů

Vakcína proti onemocnění
covid-19 a další očkování

86 900

Domácnosti v sociálním
a cenově dostupném
bydlení

17 milionů

Lidé využívající novou/
modernizovanou městskou
nebo regionální infrastrukturu

517 milionů

Nově uskutečněné cesty
hromadnou dopravou

23 600

Nová/rekonstruovaná
vozidla nebo kolejová
vozidla

10,8 milionu

Počet obyvatel s lepšími
hygienickými
podmínkami

25,4 milionu

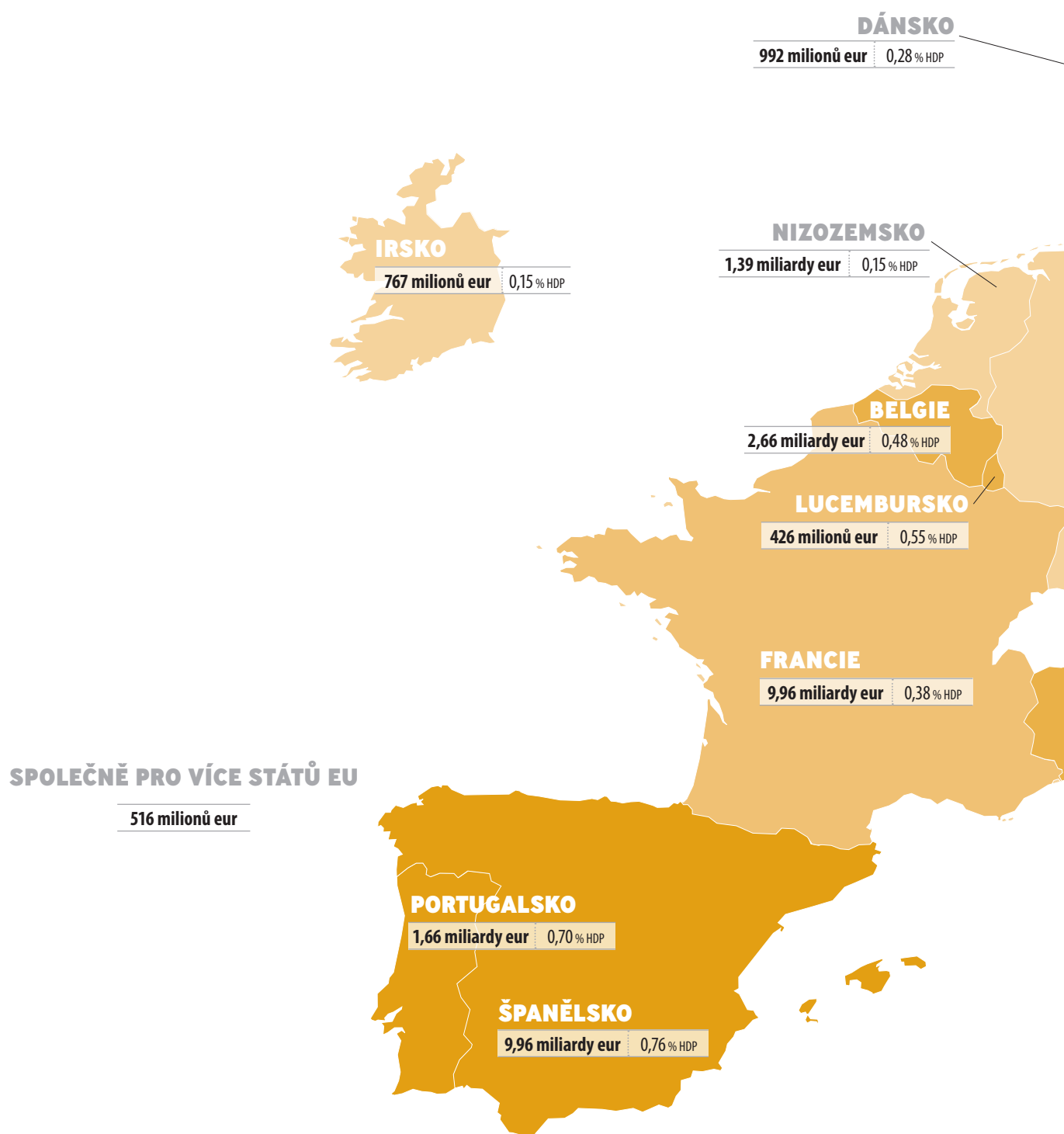
Počet obyvatel
s přístupem k bezpečnější
pitné vodě

3,1 milionu

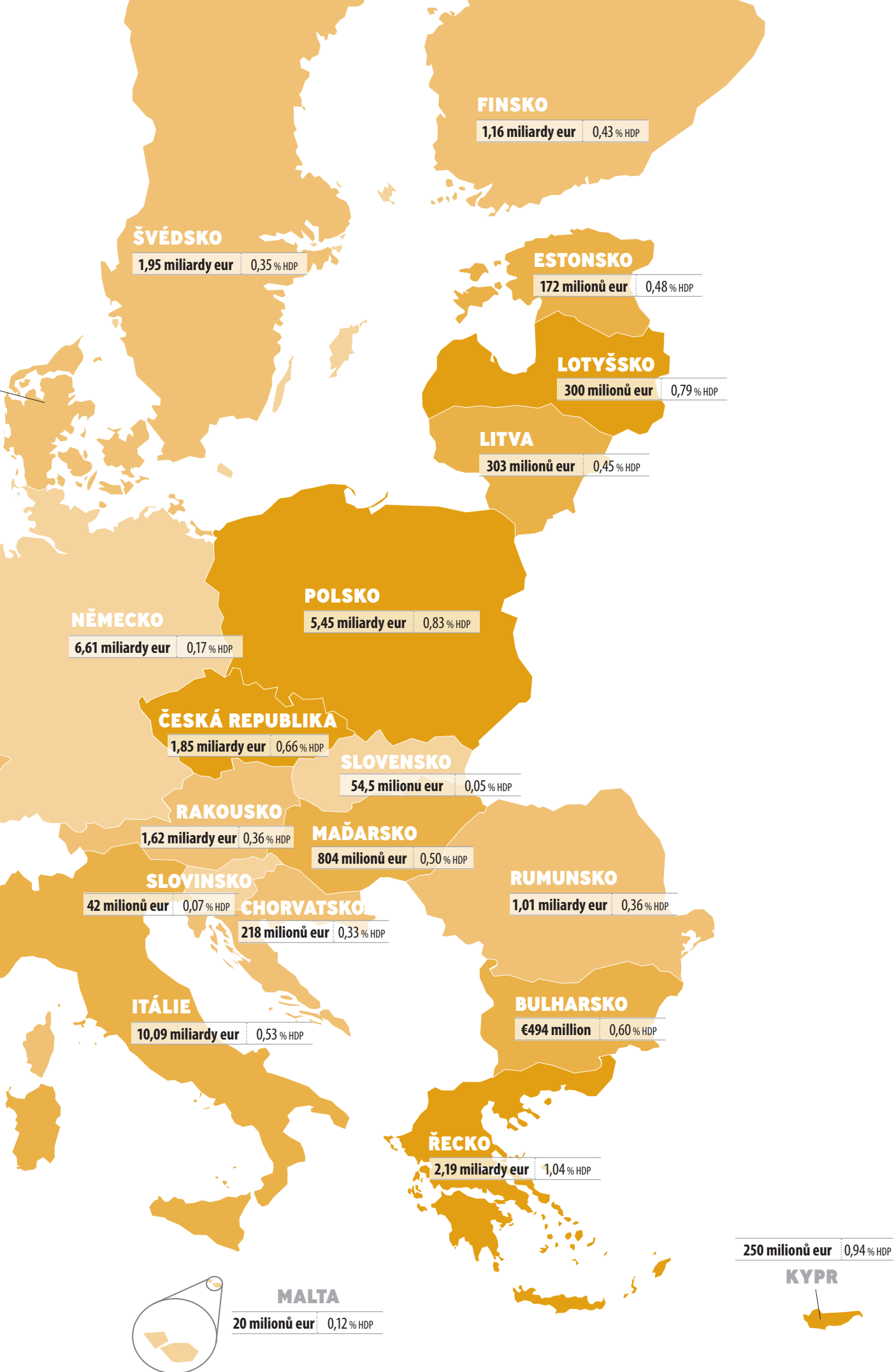
Uprchlíci v přijímacích
střediscích nebo dočasném
ubytování (Solidární balíček
pro Ukrajinu)

Údaje představují očekávané výsledky nově financovaných operací podepsaných poprvé v roce 2022, a to na základě aktuálně dostupných dat. Veškeré údaje jsou neověřené auditorem a předběžné.

SKUPINA EIB VE VAŠÍ ZEMI

Tmavší odstíny představují vyšší investice ve smyslu procenta HDP.

SKUPINA EIB VE VAŠEM SVĚTĚ

OSTATNÍ (MIMO EU)
363 milionů eur

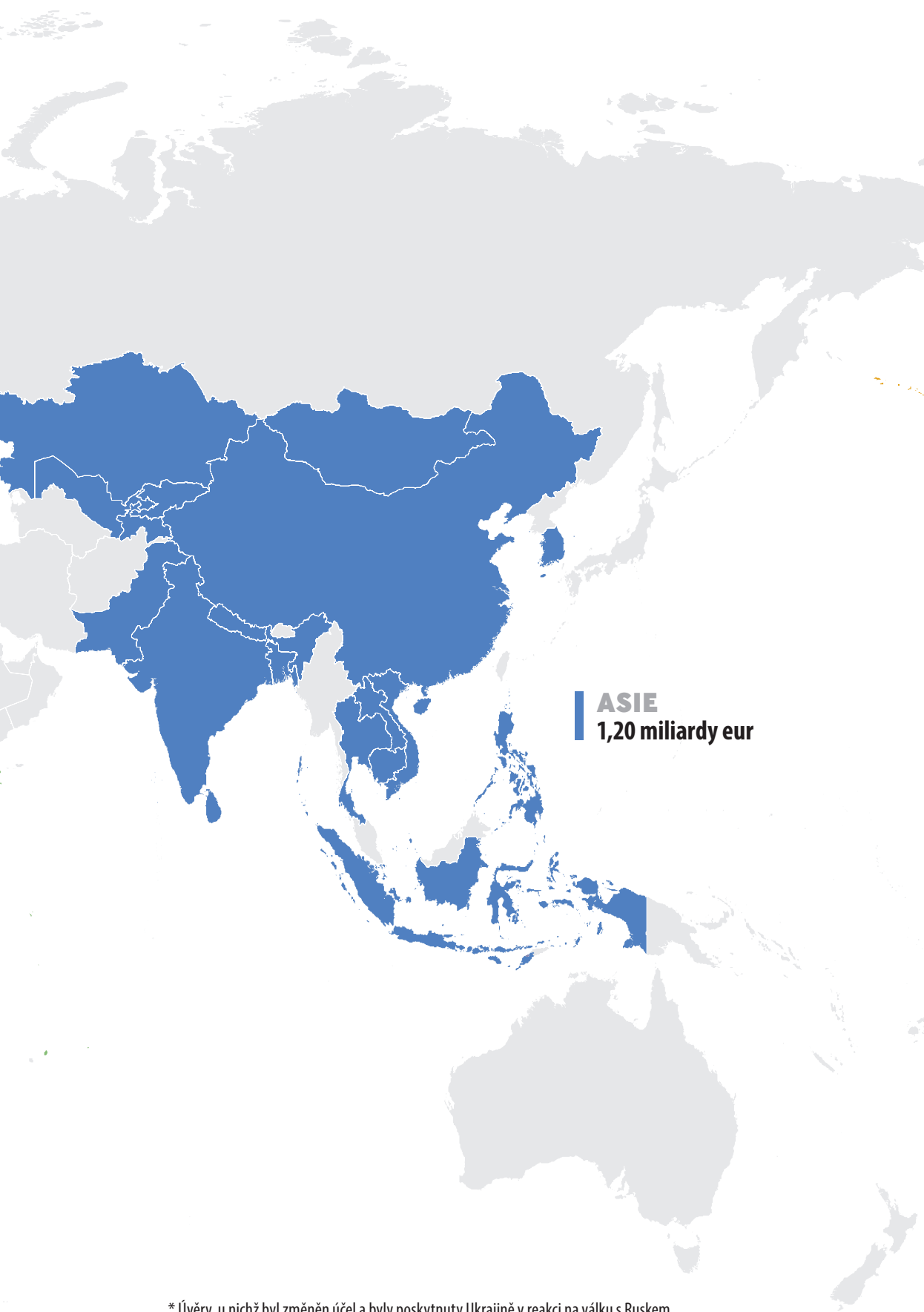
VÝCHODNÍ SOUSEDÉ
362 milionů eur

UKRAJINA*
1,72 miliardy eur

ZÁPADNÍ BALKÁN A TURECKO
866 milionů eur

AFRIKA A BLÍZKÝ VÝCHOD
5,05 miliardy eur

**LATINSKÁ AMERIKA
A KARIBIK**
1,69 miliardy eur

ASIE
1,20 miliardy eur

* Úvěry, u nichž byl změněn účel a byly poskytnuty Ukrajině v reakci na válku s Ruskem.

Evropská investiční banka neschvaluje, nepřijímá ani nehodnotí právní status jakéhokoli území, hranic, barevného vyobrazení, hodnot či informací uvedených na této mapě.

Poté, co EU v roce 2011 uvalila sankce na Sýrii, pozastavila EIB v této zemi veškerou úvěrovou a poradenskou činnost. EIB však patří do hlavní skupiny dárců, která sleduje tamní situaci pod společným vedením EU a OSN.

ENERGETICKÁ BEZPEČNOST

“ Energetická krize podtrhuje nutnost přechodu Evropy na alternativní obnovitelné zdroje energie a zvýšení energetické účinnosti. Právě tento dvojitý cíl je podstatou projektu REPowerEU, při jehož realizaci bude hrát EIB klíčovou roli. Z hlediska poradenských služeb banky to znamená také nalézt nové technologie a podpořit jejich uvádění na trh. Vládám jednotlivých států pak musíme pomoci chytřeji využívat veřejné finanční zdroje a motivovat tak k větší účasti soukromé investory všude, kde je to možné. ”

Frank Lee, vedoucí poradenských služeb v oblasti ochrany klimatu a sociálního financování, EIB

“ EIB je od svého vzniku klíčovým zdrojem finančních prostředků na kritickou energetickou infrastrukturu. Aktuální situace pak znovu podtrhuje strategický význam energií a důležitost zajištění rozmanitých dodávek. EIB navýšila své úvěry na energetické projekty – včetně projektů energetické účinnosti, obnovitelných zdrojů energie, dálkového vytápění a vnitrostátního i mezinárodního propojení rozvodných sítí – v Evropské unii i po celém světě. ”

Sanjoy Rajan, vedoucí oddělení energetické bezpečnosti EIB

Energetika je otázkou bezpečnosti a dekarbonizace otázkou strategické autonomie. Invaze Ruska na Ukrajinu a jeho taktika spočívající ve využívání exportu energií jako zbraně zásadním způsobem proměňuje energetickou geopolitiku a ekonomiku v Evropě. Zároveň je klíčové postupně snižovat emise uhlíku a zpomalovat tak průběh klimatické změny. Ideálním řešením obou problémů jsou investice do energetické účinnosti a výroby energie z obnovitelných zdrojů.

Investicemi do projektů energetické účinnosti a využívání obnovitelných zdrojů energie, a také podporou inovací a nových technologií, pomáháme zajistit rychlý přechod Evropy na „zelenou“ energii.

BĚH NA DLOUHOU TRATĚ

Evropská investiční banka podporuje stovky projektů, které mají zásadní význam pro život ukrajinských občanů, přičemž peníze vyplácí už v době, kdy na Ukrajině stále zuří válka

Když Violaine Silvestro von Kameke zmiňuje, že její hlavní pracovní náplní jsou už teď, během války, investice do desítek ukrajinských měst, člověka to dost překvapí. „Lidé si myslí, že válka vystavila našim aktivitám na Ukrajině stopku,“ říká vedoucí úvěrová pracovnice Evropské investiční banky. „My ale stále vynakládáme na Ukrajině spoustu peněz a pracujeme zde na mnoha složitých projektech. Jsme velmi aktivní.“

Evropská investiční banka stáhla po ruské invazi v únoru 2022 z Ukrajiny své zaměstnance. Zároveň však dramaticky navýšila pomoc této zemi, **která bude podle odhadů místní vlády v příštích deseti letech potřebovat na zotavení z ruské invaze přibližně 765 miliard eur.**

Evropská investiční banka schválila během války dva velké balíčky financování pro Ukrajinu: první balíček ve výši 668 milionů eur na uspokojení neodkladných potřeb krátce po propuknutí války, a druhý ve výši 1,59 miliardy eur, podepsaný v červenci 2022, na opravu poškozené infrastruktury a obnovení kritických projektů. Z tohoto druhého balíčku bylo zatím proplaceno něco málo přes 1 miliardu eur.

Součástí další pomoci EIB v roce 2022 byly dary Institutu EIB, který slouží jako sociální a kulturní útvar banky, ve výši 2,5 milionu eur a granty v objemu téměř 18 milionů eur ze svěřenského fondu technické pomoci v rámci Východního partnerství, jež mají pomoci postarat se o přibližně 700 000 lidí, kteří uprchli ze svých domovů. Fond podporují Francie, Litva, Lotyšsko, Německo, Polsko, Rakousko, Spojené království a Švédsko.

Kromě toho banka podepsala s Ukrajinou memorandum o navýšení investic do kyjevského dopravního systému a převedla částku 59 milionů eur, původně určenou na jiné účely, na opravy ukrajinských vlaků a železnic, vybudování nouzových náhradních mostů a zlepšení zdravotní péče a bydlení pro ty, kteří byli nuceni opustit své domovy.

Podpora projektů mimo konfliktní oblasti

„V současné době nemůžeme zahájit velké celostátní projekty. Naše práce se proto soustředí na menší projekty a pomoc lidem přežít tyto těžké časy,“ říká další vedoucí úvěrový pracovník Evropské investiční banky Hervé Guenassia, který má ukrajinské projekty na starosti. „Kdybychom uskutečnili nějaký velký projekt, třeba opravili letiště, Rusko by ho určitě zničilo.“

Evropská investiční banka působí na Ukrajině již 15 let a dosud zde financovala projekty v hodnotě více než 8 miliard eur. Poté, co Rusko v roce 2014 obsadilo východní Ukrajinu a anektovalo Krym, jsme schválili rámcový úvěr na rychlou obnovu ve výši 200 milionů eur. Tyto peníze byly určeny na pomoc nejen lidem, kteří uprchli před konfliktem, ale i městům, jež přijala velké počty uprchlíků. Některé z projektů, které byly díky úvěru financovány, byly od té doby bohužel zničeny válkou, včetně moderní knihovny a technologického centra v Mariupolu.

„Je opravdu smutné vidět tolik zničených projektů, které přinesly místním lidem tolik naděje,“ říká Roy Draycott, který šest let působil jako stavební inženýr v kyjevské pobočce Evropské investiční banky.

“ Je to běh na dlouhou trať. Kdybych mohl, vrátil bych se na Ukrajinu třeba příští týden a začal zde s obnovou. ”

Roy Draycott, stavební inženýr, EIB

Každodenní debaty se starosty během války

Dokonce i v nejhorších okamžicích konfliktu vyřizovali Guenassia a Silvestro von Kameke pravidelné telefonáty starostů, kteří je žádali o technické poradenství a finanční pomoc. V srpnu a září 2022 vyhlásila banka výzvu k podávání návrhů na financování projektů na území Ukrajiny. Přihlásilo se přibližně 1 000 měst a soukromých společností. Banka EU hodlá schválit více než 300 z těchto žádostí a na přelomu let 2022 a 2023 pak vyhlásit další kola výzev.

Mezi projekty na pomoc Ukrajině schválené v roce 2022 patří nové tramvaje pro Kyjev a Lvov, nové autobusy pro město Luck, opravy zdravotnických zařízení v Oděse a financování rekonstrukce poškozených vzdělávacích a sociálních zařízení ve městech po celé zemi.

Poškozený most může odříznout celé město

Po celé Ukrajině jsou systematicky ničeny mosty, a to nejen rukou ruských jednotek. Mosty boří i Ukrajinci, kteří se tak snaží zastavit postup ruských vojsk. Banka EU pomáhá financovat dočasné pontonové mosty na různých místech země.

„Poškozený most může být pro město katastrofou,“ říká Guenassia. „Může vám třeba chybět pitná voda, protože se most používal k její přepravě. Lidé můžou mít problém dostat se do nemocnice, nemohou chodit do školy, do práce nebo nakupovat.“

Jakmile válka skončí, plánuje stavební inženýr Draycott vrátit se do země a pracovat tam. „EIB Ukrajinu neopouští,“ říká Draycott. „Je to běh na dlouhou trať. Kdybych mohl, vrátil bych se na Ukrajinu třeba příští týden a začal zde s obnovou.“

Evropská investiční banka spolupracuje s Ukrajinou již 15 let

TADY MŮŽE VLÁT JEN JEDNA VLAJKA

Starosta jednoho z ukrajinských měst, které jsou od začátku invaze pod tvrdými atakami ruských vojsk, popisuje, jak úvěry Evropské unie pomohly obyvatelům v jejich rozhodnutí nevyjít vstříc ruským okupantům

Když začala totální invaze, tvrdili ruští představitelé, že v některých částech Ukrajiny budou ruští vojáci vítáni. Mělo to platit zejména v blízkosti hranic, kde jsou mezi oběma národy silné kulturní, jazykové a etnické vazby.

Díky lidem, jako je Ivan Fedorov, se ale okupanti nesetkali s vřelým přijetím.

„Mým hlavním úkolem je dnes pomáhat lidem a přiblížit tak ukrajinské vítězství,“ říká 34letý Fedorov – nejmladší starosta v dějinách města Melitopol na sever od Krymu, kde mluví rusky 90 % obyvatel. Fedorov rychle označil Rusy za „okupanty“, co nejdéle ponechával ve městě vlát ukrajinskou vlajku a otevřeně vyzýval k odporu.

Melitopol je okupován už od začátku války a je součástí čtyř regionů, které Rusko v září anektovalo. Fedorov pravidelně vysílá živě na sociálních sítích, aby obyvatele uklidnil a povzbudil. „Tady může vlát jen jedna vlajka,“ prohlásil v jednom svém projevu.

Milovat své město a pracovat na jeho prosperitě

Melitopol byl jedním z prvních měst, jež během této války padla. Není snadné tu žít. Počet obyvatel, kterých zde na začátku války žilo asi 150 000, klesl přibližně o dvě třetiny.

Dne 11. března přišli do Fedorovovy kanceláře ruští vojáci, dali mu přes hlavu pytel a zatkli ho. Týden byl zadržován, dokud se nepodařilo dohodnout výměnu vězňů. Sice ho fyzicky nemučili, ale seděl vedle těch, kterým vyšetřovatelé ubližovali, a dokonce i lámali ruce.

S Fedorovem se dobře znají úvěroví pracovníci i inženýři Evropské investiční banky. Ta pomáhá městu a celému záporožskému regionu již od ruské invaze v roce 2014. V Melitopolu přispěla k obnově školek, škol, zdravotnických středisek a dalších objektů. Když pak do města vstoupili Rusové, pomohlo dlouholeté partnerství i dřívější stavební projekty obyvatelům přiklonit se k Evropě.

„Jde o zlepšování kvality života,“ odpovídá Fedorov na otázku, proč spolupracuje s Evropskou investiční bankou. „Pomáhají nám s obchodem, cestovním ruchem i logistikou. Díky nim jsme schopni postupovat v plánu rekonstrukce našeho města. Netolerujeme zde korupci. Lidé si tak mohou své město zamilovat a dále ho rozvíjet.“

POTŘEBY UPRCHLÍKŮ

Solidární balíček EIB pomáhá orgánům polské samosprávy podporovat místní obyvatele, kteří se ujali ukrajinských uprchlíků, a uzpůsobovat infrastrukturu potřebám lidí prchajících před válkou

Po vpádu ruských vojsk uprchlo do Polska přes 7,5 milionu Ukrajinců. V reakci na to se tisíce polských dobrovolníků přihlásily, že pomohou vysídleným osobám a vezmou je do svých domovů, škol a firem.

Ted' stojí Polsko před novou výzvou – dlouhodobě tyto nově příchozí integrovat.

„Po deseti měsících války se potřeby uprchlíků změnilly,“ říká vedoucí specialista EIB na městský sektor Grzegorz Gajda, který ve svém polském domově ubytoval pět ukrajinských uprchlíků. „Potřebují zaměstnání, stabilní příjem, bezplatné vzdělání a bezplatný přístup ke zdravotním a veřejným službám. Jen tak si mohou v Polsku vybudovat nový život.“

Na pomoc s integrací uprchlíků schválila banka EU úvěr ve výši 2 miliard eur, který byl podepsán v červnu 2022. Financování probíhá v rámci Solidárního balíčku pro Ukrajinu ve spolupráci s Evropskou komisí.

Adaptace na novou realitu

Polsko od začátku války přijalo více než 1,5 milionu ukrajinských uprchlíků. Jejich příliv je takový, že počet obyvatel Řešova – největšího města v jihovýchodním Polsku – vzrostl o celých 50 %. Velký nárůst zaznamenaly také Varšava, Krakov a Gdaňsk.

„Když vyprchá počáteční nadšení místních a vyčerpají se dostupné zdroje, je třeba hledat systémové řešení,“ říká právník Evropské investiční banky Tomasz Balawajder. „Je třeba zajistit efektivní fungování veřejného sektoru, který bude schopen poskytovat finanční podporu a sociální dávky hostitelským komunitám i uprchlíkům.“

Podpora pro Polsko

Integrace milionů uprchlíků si žádá čas, pečlivé plánování, novou infrastrukturu a finanční prostředky.

Polská vláda proto ani ne měsíc po invazi založila Fond pomoci, který provozuje Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK).

Evropská investiční banka již tomuto fondu poskytla 600 milionů eur ve formě první tranše z celkové částky 2 miliard eur. BGK rozděluje tyto finanční prostředky místním samosprávám a dalším veřejným subjektům.

„Potřebovali jsme shromáždit prostředky na celou škálu aktivit, které pomáhají ukrajinským uprchlíkům. Chceme, aby se cítili jako polští občané. K tomu jsme ale museli vymyslet úplně novou formu spolupráce,“ říká ředitel kanceláře řízení fondu BGK Robert Faliński.

POSTUPNÉ ZVYŠOVÁNÍ ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI BUDOV

Města a regiony po celé Evropě snižují díky investicím do energetické účinnosti své náklady a emise

Čtyři z pěti španělských budov spotřebovávají více energie, než je nutné. To chce změnit společnost Unión de Créditos Inmobiliarios (UCI) – specializovaný poskytovatel hypotečních úvěrů se sídlem v Madridu.

Cílem jejího programu energetické renovace obytných budov je podpořit využívání obnovitelných zdrojů energie a snížit na polovinu celkovou spotřebu energie v přibližně 3 720 obytných domech v Madridu, Barceloně a Seville.

„Naším cílem je pomoci majitelům domů a budov ve Španělsku a Portugalsku zlepšit energetickou účinnost jejich objektů,“ vysvětluje Cátia de Almeida Alves, která ve společnosti UCI zastává pozici ředitelky pro udržitelnost a odpovědnost firem.

Klíčem ke snížení emisí a spotřeby energie je rekonstrukce bytů. Jen málo projektů ale nalezne potřebné financování. „Z průzkumu španělské vlády vyplynulo, že bankovní financování se podaří získat pouze pro 2,3 % těchto renovací,“ říká úvěrový pracovník EIB Isidoro Tapia. „Renovace budov prováděné sdruženími vlastníků jednotek jsou tedy segmentem, pro který není aktuálně k dispozici dostatek externího financování.“

UCI se snaží tuto finanční mezeru vyplnit částkou 2,6 milionu eur z programu evropské energetické pomoci na místní úrovni (ELENA) – iniciativy EIB a EU, která zajišťuje technickou pomoc pro investice do energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie v budovách a městské dopravě.

Rekonstrukce veřejných budov ve Valonsku

Změna klimatu a vysoké ceny energií nutí developery, aby při projektování a výstavbě budov a volbě materiálů mysleli také na energetickou účinnost budoucích objektů.

Společnost B.E. FIN, kterou vlastní Valonský region a společnost Société Régionale d'Investissement de Wallonie (SRIW), připravila projekt s názvem RenoWatt, jehož cílem je propagace, poradenství a pomoc při renovaci veřejných budov v celém tomto belgickém regionu. Cílem projektu, na který ELENA poskytla grant ve výši 3,5 milionu eur, je renovovat 500 budov ve 262 obcích a ušetřit tak přibližně 35 % aktuální spotřeby energie. Projekt má potenciál snížit ročně emise uhlíku o 7 545 tun.

Vytrhávání starých topenářských trubek v Litvě

Kvůli netěsnícímu potrubí systému centrálního vytápění, který pochází ještě z minulého století, hrozí litevskému Vilnius různě nepříjemné události, jako jsou úniky horkého vzduchu či výpadky dodávek tepla pro domácnosti.

EIB proto poskytla dlouhodobý úvěr ve výši 43 milionů eur určený na modernizaci infrastruktury společnosti Vilniaus Šilumos Tinklai, která dodává do hlavního města teplo a teplou vodu.

V plánu je také nová výroba elektřiny z biomasy a solární energie a instalace účinného absorpčního tepelného čerpadla. Celkem bude v rámci projektu modernizována teplárenská infrastruktura pro 200 000 domácností. Vzroste tak energetická účinnost a sníží se emise uhlíku a dalších znečišťujících látek do ovzduší.

DRŽET TEMPO S DOBOU

Podpora z programu InvestEU na projekt energeticky účinného sociálního bydlení řeší rostoucí životní náklady a nedostatek dostupného bydlení v německém Hannoveru

V důsledku prudkého nárůstu cen energií a potravin po ruské invazi na Ukrajinu se podíl německých domácností, které utratí za energie více než 10 % svých čistých příjmů, od roku 2021 zdvojnásobil na 41 %. V kombinaci s nedostatkem nových bytů a rostoucím nájemným se krize životních nákladů mezi Němci vyšplhala na druhé místo žebříčku jejich aktuálních obav.

Plán severoněmeckého města Hannover na výstavbu 640 nových, energeticky úsporných a cenově dostupných nájemních bytů tak dokonale odpovídá duchu doby, v němž se výrazně projevují také obavy spojené se změnou klimatu. Městský bytový podnik „hanova“ nově postaví a bude vlastnit celkem 232 sociálních bytů a 408 cenově dostupných bytových jednotek.

„Hannover je díky rostoucí místní ekonomice atraktivní metropolitní oblastí,“ říká generální ředitel společnosti hanova Karsten Klaus. „Vzhledem k rychle rostoucímu počtu obyvatel a aktuálním krizím roste i poptávka po dostupném bydlení. Toho je však nedostatek. Pomáháme proto budovat důstojné a cenově dostupné bydlení pro lidi s nízkými a středními příjmy, a snižujeme tak v našem městě nerovnováhu na trhu s bydlením.“

Účinná reakce

82 % nových budov bude navrženo tak, aby jejich energetická náročnost byla alespoň o 20 % nižší, než vyžaduje německá norma pro budovy s téměř nulovou spotřebou energie (KfW 55). U ostatních pak bude energetická náročnost alespoň o 10 % lepší, než je norma. Projekt je rovněž v souladu s unijní směrnicí o energetické náročnosti budov.

Nové energeticky úsporné domy sice přinesou budoucím nájemníkům nižší účty za energie a nižší emise uhlíku, jejich výstavba ale není levná. Očekává se, že projekt společnosti hanova bude stát přibližně 200 milionů eur. Díky svým četným sociálním a ekologickým přínosům jde však přesně o ten typ projektu, který chce Evropská investiční banka podporovat.

„Rádi jsme se do tohoto projektu vložili, protože jednoznačně podporuje dva důležité cíle evropské politiky – sociální začleňování a opatření na ochranu klimatu,“ říká úvěrový pracovník unijní banky Sotir Tramev. „S využitím programu InvestEU se nám podařilo sestavit balíček, který jde vysoko nad rámec toho, co jsme byli pro tento sektor schopni v minulosti udělat.“

Jedná se o první investici programu InvestEU v Německu. „Bez něj by takový balíček nebyl vůbec možný,“ říká Tramev.

S TURBÍNAMI NA VOLNÉ MOŘE

Jihofrancouzský přístav se rozšiřuje tak, aby byl schopen podporovat dvě plovoucí větrné farmy ve Středozezemním moři

Větrné turbíny jsou mohutná ocelová monstra vážící stovky tun. Na souši se tyčí nad okolní krajinou. Teď si ale představte, že byste se takový objekt pokusili sestavit v tradičním přístavu – chtěli byste umístit 100 metrů dlouhou turbínu a devadesátimetrové lopatky na plovoucí plošinu a to vše pak opatrně odtáhnout na větrnou farmu uprostřed moře.

Manévrování s větrnými turbínami bude vyžadovat kompletní přestavbu přístavní infrastruktury, ale Port-la-Nouvelle věří, že je na takovou výzvu připraven. Tento přístav poblíž města Montpellier v jižní Francii tradičně odbavoval vývoz obilovin a dalších zemědělských produktů určených pro severní Afriku. Nyní region Okcitéanie investuje 340 milionů eur – z nichž 150 milionů eur poskytne Evropská investiční banka – do obnovy přístavů v Sète a Port-la-Nouvelle. Plány počítají s přeměnou Port-la-Nouvelle na středomořské centrum pro výstavbu, logistiku a podporu plovoucích větrných farem na volném moři. Z čisté energie vyrobené těmito farmami se bude v tomto hubu nakonec vyrábět i „zelený“ vodík.

„To vše vyžaduje průmyslový proces a infrastrukturu, které jsou velmi odlišné od toho, co obvykle děláme,“ říká ředitel pro námořní záležitosti francouzského regionu Okcitéanie Didier Codorniou.

Najít místo pro obry

Přeměna přístavu Port-la-Nouvelle je součástí ambiciózní strategie, kterou si region Okcitéanie stanovil v oblasti využití obnovitelných zdrojů energie. Doufá přitom, že bude těžit z výstavby dvou plovoucích větrných farem, které mají být umístěny ve Středozezemním moři a jejichž produkce by měla pokrýt energetické potřeby 400 000 lidí. Okcitéanie, která má jednu z nejvyšších měr nezaměstnanosti ve Francii, vidí v obnovitelných zdrojích energie příležitost k oživení své tradiční ekonomiky založené na zemědělství a cestovním ruchu, a dále ve vnitrozemí také na leteckém průmyslu.

„Nová infrastruktura podporuje úsilí o rozvoj ekologičtějších přístavních aktivit a dekarbonizaci výroby energie, a je tak dalším krokem k dosažení cíle uhlíkové neutrality na evropské úrovni,“ říká úvěrová pracovnice EIB Shirley Moussavou, která na projektu Port-la-Nouvelle pracuje. „Větrné farmy plovoucí na volném moři jsou také důležitým prvkem programu energetické transformace Francie jako takové.“

Kromě financování Port-la-Nouvelle podporuje EIB rovněž pilotní větrné farmy, z nichž jedna bude umístěna na moři u Leucate-Le Barcarès a bude ji provozovat společnost Les Éoliennes Flottantes du Golfe du Lion, a druhá bude poblíž Gruissanu a jejím provozovatelem bude společnost EolMed. V dubnu banka podepsala smlouvu o úvěru se společností EolMed ve výši 85 milionů eur a v květnu pak se společností Les Éoliennes Flottantes ve výši 75 milionů eur. Oba úvěry jsou zajištěny zárukou Evropského fondu pro strategické investice. Banka rovněž poskytne 50 milionů eur na třetí farmu, která má plout na volném moři 40 kilometrů západně od Marseille.

Port-la-Nouvelle je přitom jen necelých 20 km od místa, kde se budou nacházet farmy společnosti Les Éoliennes Flottantes a EolMed. Tato relativně krátká vzdálenost mezi přístavem a větrnými farmami snižuje rizika spojená s přepravou těchto obrovských konstrukcí po moři.

Region Okcitánie, který pokrývá území od Toulouse až na jih ke Španělsku a dále k městu Montpellier, je znám svým dobrým počasím. Je ale také proslulý severozápadním vichrem zvaným „mistral“, který vane z jižní Francie do Lviho zálivu, tedy do oblasti, kde budou umístěny zmiňované větrné farmy.

Tyto větry jsou sice užitečné pro výrobu energie, ale zároveň velmi komplikují stabilitu šestisetunové turbíny na plováku o rozměrech 90x90 metrů. Aby bylo možné turbíny na plováky připevnit, musí být hlavní přístavní zátoka chráněna před vysokými vlnami a poskytovat dostatečný prostor pro manipulaci s turbínami. Pro skladování dílů potřebných pro větrné turbíny, lopatky a plováky jsou nutné také masivní nakládací rampy. „Skládání je alfou a omegou celého projektu,“ říká Julien Ciglar, který plní funkci projektového manažera pro mořské obnovitelné zdroje energie v Regionální agentuře Okcitánie pro hospodářský rozvoj.

Logistický hlavolam

Větrné turbíny, lopatky a další infrastruktura se obvykle přepravují po moři z továren po celé Evropě. Jedním z hlavních dodavatelů větrných turbín pro tyto pilotní farmy je společnost Vestas, jejíž hlavní výrobní závod se nachází v Dánsku. Kvůli námořní přepravě bylo nutné rozšířit přístup do přístavu tak, aby se do něj vešly lodě dlouhé 100–200 metrů.

Pro potřeby větrných farem je naplánováno rozšíření a rekonstrukce přístavu, včetně výstavby 250metrové plošiny, jež musí být dostatečně robustní na to, aby unesla těžké jeřáby, a dále rozšíření hrází okolo přístavu, což povede k prohloubení přístavní zátoky, a výstavby dalšího terminálu pro montáž větrných turbín a skladovacích zařízení. První fáze výstavby by měla být dokončena v roce 2023.

Ambice v oblasti obnovitelných zdrojů

Předtím, než byl ohlášen popsán projekt pilotních větrných farem, měl přístav Port-la-Nouvelle obtíže s nalezením své nové identity. Obchodní aktivity slábly. Hlavní funkce přístavu, kterou byl vývoz obilovin, byla v útlumu a přístav postrádal dostatečnou infrastrukturu na to, aby mohl odbavovat větší lodě přepravující uhlovodíky, jako jsou fosilní paliva a chemikálie.

Okolní region východních Pyrenejí nemá příliš bohatý průmysl a nezaměstnanost zde dosahuje téměř 10 %. Codorniou tvrdí, že orientace přístavu na obnovitelné zdroje energie je příležitostí, jak „oživit ekonomiku celé oblasti“. „Naskytla se nám možnost změnit svůj model a vydat se na cestu k dosažení dekarbonizace,“ říká a dodává: „Podpoříme také zaměstnanost v našem regionu.“

Očekává se, že jen tyto pilotní projekty vytvoří přibližně 300 pracovních míst na plný úvazek. Francouzská vláda má ale s větrnou energií na volném moři větší plány. Zatímco prvotní plán počítá s dvěma pilotními farmami po třech větrných turbínách, do roku 2030 plánuje francouzská vláda farmy rozšířit a vytvořit uprostřed Lviho zálivu plovoucí větrný park o výkonu 250 MW, který bude nakonec zásobovat energií více než 400 000 lidí. Další plovoucí větrný park podobné velikosti by měl být umístěn u pobřeží Marseille.

„Region je odhodlán přeměnit Port-la-Nouvelle na přístav energetické transformace, a to nejen pro Francii, ale pro celé Středomoří,“ říká Ciglar.

Přechod na „zelený“ vodík

Infrastruktura a podpora, kterou Port-la-Nouvelle poskytne větrným farmám, je součástí širší regionální strategie vytvoření centra obnovitelných energií. V konsorciu s názvem Wind'Occ se sdružilo 170 firem a 25 akademických institucí a laboratoří z regionu s cílem podpořit nově vznikající odvětví větrné energie.

Region se také zaměřuje na „zelený“ vodík. V roce 2019 přijal plán podpory „zeleného“ vodíku v hodnotě 150 milionů eur, který počítá s vytvořením infrastruktury pro výrobu, skladování a distribuci vodíku a také s využitím energie pro místní dopravní prostředky, jako jsou autobusy a vlaky. Související projekt pod názvem koridor H2 pak vybuduje v regionu Okcitanie síť vodíkových distribučních stanic, jež by měly stát podél hlavní trasy vedoucí od Středozevního k Severnímu moři. EIB půjčuje na projekt koridor H2 částku 40 milionů eur.

„Region by mohl ostatním oblastem Francie sloužit jako příklad rozvoje podobných aktivit,“ říká José Rino, který v EIB pracuje jako expert v oddělení letecké, námořní a inovativní dopravy.

**“ Region je odhodlán přeměnit Port-la-Nouvelle
na přístav energetické transformace, a to nejen pro Francii,
ale pro celé Středomoří. ”**

Julien Ciglar, projektový manažer pro mořské obnovitelné zdroje energie
v Regionální agentuře Okcitanie pro hospodářský rozvoj

URYCHLENÍ INOVACÍ V OBLASTI VĚTRNÉ ENERGIE

Cenové tlaky a extrémní prostředí nutí výrobce turbín k inovacím

Pro výrobce větrných turbín, jako je Vestas, může být tržní prostředí, ve kterém se pohybují, stejně tvrdé jako rozbouřené moře a silný vítr, kterým musí odolávat jejich výrobky. Po letech veřejné podpory dochází nyní v reakci na cenové tlaky ke konsolidaci odvětví.

Vše přitom začíná u samotných majitelů budoucích větrných farem, kteří často slibují elektřinu za nízké ceny a tlak přenášejí na výrobce turbín. Dalším palčivým problémem jsou rostoucí ceny surovin.

Výrobci turbín zároveň investují vysoké částky do výzkumu a vývoje, protože potřebují vylepšit výkon svých zařízení a uspokojit poptávku po nových větrných parcích ve stále extrémnějších podmínkách.

„Toto odvětví čelí silnému cenovému tlaku,“ říká Matteo Fusari – vedoucí inženýr a hlavní poradce Evropské investiční banky, jež společnost Vestas financuje. „Pro evropské výrobce zařízení je nanejvýš důležité využít synergie mezi plošinami využívanými pro různé produkty, snížit složitost svých výrobků a optimalizovat globální výrobu, nákupní procesy a své působení. Jen tak si mohou zajistit svou konkurenceschopnost.“

Globálním lídrem na trhu větrných turbín je dánská společnost Vestas, která na něm má přibližně 15 % podíl. V těsném závěsu za ní jsou ale takoví giganti jako čínská společnost Xinjiang Goldwind Science & Technology s 13 % a GE Renewable Energy s 12 % na trhu. „Vestas je na tomto poli jedním z hlavních hráčů,“ podotýká úvěrová pracovnice EIB Delia Fornade, která na projektu pracovala.

EIB půjčila společnosti Vestas částku 475 milionů eur na podporu výzkumu, vývoje a inovací v Evropské unii v letech 2022 až 2025. Úvěr, který byl stvrzen podpisem Ioni v červenci a už byl i proplacen, pokrývá přibližně polovinu rozpočtu společnosti na výzkum a vývoj v tomto období, který činí 952 milionů eur.

Projekt cílí na několik oblastí. První z nich je vývoj nových rotorových nábojů a listů, které budou odolné vůči chladnému podnebí či extrémním povětrnostním podmínkám, a také zjednodušení výrobků s cílem urychlit proces jejich nasazení. Druhou je vytvoření nových návrhů sdílených a modulárních platforem pro větrné turbíny používané na pevnině, aby bylo možné je lépe uzpůsobit různým podmínkám. Třetí oblast se pak zaměřuje na nové modulární plošiny pro větrné turbíny umístěné na moři. Společnost by tak získala možnost využívat synergie a úspory z rozsahu díky pokroku, jehož dosáhne u svých pevninských produktů.

Úvěr pro společnost Vestas přichází v kritické době evropské energetické transformace. Snaha Evropy ukončit svou závislost na ruské ropě a plynu znovu oživila podporu obnovitelných zdrojů energie, jako je solární a větrná energie, neboť ceny těchto energií jsou stále konkurenceschopnější.

CESTA VPŘED V OBLASTI PALIV

Nové skladovací nádrže a automatizační technologie francouzské společnosti usnadní provoz osobních a nákladních automobilů na vodík

Společnost Faurecia se sídlem nedaleko Paříže, která je významným dodavatelem automobilových dílů, věří, že by „zelený“ vodík mohl do roku 2050 pokrýt téměř 20 % světové poptávky po energii a eliminovat tak ročně šest gigatun emisí uhlíku. Odhaduje, že do roku 2030 se bude na silnicích pohybovat už 5 milionů vozidel vybavených technologií palivových článků.

Společnost Faurecia je lídrem v oblasti vodíkových nádrží pro osobní a nákladní automobily a velké čerpací stanice. Jejím cílem je pomoci automobilovému průmyslu urychlit přechod na vodík. Pracuje ale také na systémech vodíkových palivových článků a vyvíjí technologie automatizovaného řízení. Všechny tyto inovace umožní využití vodíku v mnoha typech vozidel, a zejména u těžkých nákladních a terénních vozidel s výkonnými motory, které trpí vysokou spotřebou fosilních paliv.

„Převratné technologie, jako je vodík, budou hrát klíčovou roli v transformaci a dekarbonizaci automobilového průmyslu,“ říká poradce pro inovace a pokročilé výrobní projekty Evropské investiční banky Antonello Locci.

Doprava je se svými přibližně 31 % největším zdrojem emisí skleníkových plynů v Evropské unii. Vodíkové palivové články, využívající kombinaci vzduchu a vodíku, jsou přitom schopny vyrobit veškerou elektřinu potřebnou k provozu vozidla. Do ovzduší ale vypouštějí jen teplo a vodu, a nikoli oxid uhličitý či jiné znečišťující látky.

Oproti spalovacím motorům mají i další výhody. Jsou výkonnější a vykazují vyšší energetickou účinnost než motory spalující fosilní paliva, mají tichý chod a doplnění zásoby vodíku trvá kratší dobu – jsou tak stejně flexibilní jako automobily s tradičními motory.

Evropská investiční banka schválila v červenci 2022 úvěr pro společnost Faurecia ve výši 315 milionů eur, který by měl pomoci s transformací automobilového průmyslu. Financování je součástí programu InvestEU, jehož cílem je podpořit inovace a zaměstnanost. „Díky působení InvestEU klesá riziko a podniky v klíčových oblastech ekonomiky tak dosáhnou na větší dlouhodobé úvěry,“ říká úvěrový pracovník Evropské investiční banky Nor Mebkhout.

S podporou banky bude společnost Faurecia pokračovat ve vývoji nové generace vodíkových nádrží pro vozidla a čerpací stanice. Zlepší také autonomii a recyklovatelnost svých výrobků.

Projekt společnosti Faurecia vytvoří rovněž nová pracovní místa a pomůže zvýšit hospodářskou konkurenceschopnost východní Francie a severu její centrální části.

EKOLOGICKY A LOKÁLNĚ

Projekt obnovy měst zajistí zelenější obce, podpoří ekonomiku a zlepší život obyvatel

Kypr chce snížit své emise a obecně se chovat šetrněji k životnímu prostředí. Vše přitom začíná projekty transformace kyperských měst a obcí. Jde ale o zdoluhavý, složitý a nákladný proces.

„Obce musí uskutečnit celou řadu ekologických investic a zavést ekologičtější technologie,“ vysvětluje generální tajemník Svazu kyperských obcí Michalis Socratous. „Došlo nám, že chceme-li mít lepší životní prostředí, musíme začít s modernizací a restrukturalizací městských oblastí, zrenovovat budovy a veřejná prostranství a zvýšit udržitelnost hromadné dopravy.“

Právě takový cíl si klade Strategický plán udržitelného rozvoje obcí. Tato iniciativa, za jejímž vznikem stojí kyperská vláda a Svaz kyperských obcí, bude financovat celou řadu projektů na obnovu a rekonstrukci obcí po celé zemi.

Evropská investiční banka tento plán podpoří rámcovým úvěrem ve výši 150 milionů eur, jenž byl podepsán v listopadu, a také ve formě technické pomoci, kterou poskytne její poradenské centrum.

„Rámcový úvěr je v podstatě ‚zastřešující‘ investice, která nám umožní financovat desítky nebo dokonce stovky klíčových projektů,“ říká vedoucí úvěrový pracovník Evropské investiční banky Nicos Yiambides. „Otevírá se nám také možnost podpořit menší projekty a obce, které by jinak na naše financování zpravidla nedosáhly.“

Jaké výhody přináší obnova měst?

Pokud se obnova města zdaří, vzniknou zde zelenější veřejná prostranství a výrazně se zlepší život všech, kdo ve městě žijí a pracují.

Lepší infrastruktura zvyšuje atraktivitu městských oblastí jako míst pro podnikání a turistických destinací, což dále podporuje růst a tvorbu pracovních míst. Přispívá také k blahobytu obyvatel, kteří mají přístup ke kvalitnějšímu vzdělání, veřejným službám a rekreačním zařízením.

Vezměme si například rekonstrukci historického centra druhého největšího kyperského města Lemesu. Díky projektu dokončenému v roce 2013 byla navracena někdejší krása historickým budovám a městským prostorům, zlepšilo se řízení dopravy, vznikly pěší zóny a byly vybudovány nové elektrické, telekomunikační a vodovodní přípojky.

Strategický plán udržitelného rozvoje obcí sleduje tentýž cíl v celostátním měřítku. S podporou Evropské investiční banky uskuteční kyperská vláda projekty, v jejichž rámci budou rekonstruována veřejná prostranství a zelené plochy, vylepšeny cyklostezky a sítě hromadné dopravy, renovovány veřejné budovy, modernizovány kanalizační a vodovodní sítě, oživeny zanedbané městské oblasti a vytvořena inteligentní města využívající digitální řešení, která nabídnou lepší a efektivnější veřejné služby.

POSLEDNÍ ZELENÁ MÍLE

Největší italský logistický operátor snižuje své emise tak, že při doručování pošty a balíků nahrazuje tradiční auta bezemisním vozovým parkem

Je pozdní podzim, ale v Římě je stále teplo, vzduch je svěží a průzračný. Slunce se prodírá skrz mraky a osvětluje domy v barvě terakoty v úzké uličce rezidenční čtvrti Bravetta. Několik elektrických tříkolek zhruba o velikosti golfového vozítka (tzv. buggy) pomáhá v tichosti zaměstnancům pošty doručovat dopisy a balíky.

Stovky těchto elektrických tříkolek a vozidel budou brzy nasazeny v desítkách římských čtvrtí, z toho 57 v distribučním centru Magliolino, které obsluhuje čtvrť Nomentano. Právě tady žije Anna Manghetti. „Je fascinující sledovat nové tříkolky, jak při našich každodenních pochůzkách přebírají čím dál víc úkolů. Určitě stojí za vynaloženou námahu,“ říká Anna.

Anna Manghetti je vedoucí finančního oddělení společnosti Poste Italiane, která je největším logistickým operátorem v zemi a také předním poskytovatelem finančních, pojišťovacích a platebních služeb. Díky březnovému úvěru Evropské investiční banky ve výši 100 milionů eur byla společnost schopna nahradit své tradiční vozy se spalovacími motory bezemisními tříkolkami a jinými vozidly.

„Jako klimatická banka EU jsme hrdí na to, že podporujeme společnost Poste Italiane v jejím ambiciózním plánu dekarbonizace,“ říká vedoucí pracovník Evropské investiční banky Giovanni Aldeghi, který pracoval na **dosud nejrozsáhlejším projektu unijní banky, pokud jde o financování platformy bezemisní mobility**.

Jak „zelený“ je náš balík?

Nejzákladnější etapou na cestě zásilky ze skladu až ke dveřím adresáta je „poslední míle“, tedy poslední krok v procesu doručování z distribučního centra příjemci.

Rozmach online nákupů, který pozorujeme od propuknutí pandemie covidu-19, vedl ke zhoršení emisí uhlíku z dopravy. Města a logistické společnosti řeší problémy spojené se zbytečnými cestami při dodávkách, dopravními zácpami, parkováním a také obavami místních obyvatel z hluku a znečištění ovzduší.

Kdyby byla doprava na „poslední míli“ efektivnější a ekologičtější, byla by města zdravější a obyvatelnější. Nápad se začal Anně Manghetti honit hlavou v létě 2020.

Na projekt „Zelené mobility“ společnosti Poste Italiane dohlíží generální ředitel Matteo Del Fante a tým, jež vede finanční ředitel Camillo Greco, to celé za podpory jednoho z generálních manažerů Giuseppeho Lasca a také Marcella Grossa, který je v rámci koncernu vedoucím oddělení udržitelného rozvoje, rizik a compliance.

Cílem projektu je nahradit firemní vozidla s tradičním spalovacím motorem celkem 4 150 elektromobily určenými pro dodávky ve městech a jejich okolí. Jeho součástí jsou také dobíjecí stanice a IT platforma v celkové hodnotě 145 milionů eur.

“ **Tohle je budoucnost.** ”

Tiago Lopes, vedoucí inženýr, EIB

Jedinečné financování

Úvěr poskytnutý unijní bankou společnosti Poste Italiane má řadu jedinečných rysů. Předně se z něj hradí náklady spojené s obnovou elektrického vozového parku, instalací souvisejících dobíjecích míst a IT platformou. Z úvěru jsou financovány také leasingové poplatky za elektromobily, které se účtují do aktiv jako užívací práva.

Banka také ve snaze pomoci společnosti Poste Italiane urychlit její ekologickou transformaci financuje celých 69 % projektu, což je podstatně více, než je standardní hranice 50 %.

Plán je ambiciózní: snížit emise produkované poštovním vozovým parkem o 40 %. Konečným cílem je pak dosáhnout uhlíkové neutrality do roku 2030, tedy dříve, než stanovila Evropská unie.

Více než jen elektromobily

V polovině října 2022 již 1 100 elektromobilů rozváží poštu v 70 italských městech a obcích, včetně Turína, Florencie, Terstu, Boloně, Neapole a samozřejmě Říma.

Elektřina používaná k nabíjení těchto vozidel pochází z obnovitelných zdrojů. Díky projektu bude omezeno znečišťování ovzduší, sníží se emise skleníkových plynů a hluk v centrech měst a ušetří se 3 000 tun emisí uhlíku ročně. To odpovídá průměrným emisím při přepravě 3 000 cestujících na zpátečních letech z Paříže do New Yorku.

K dalšímu snižování svého dopadu na životní prostředí využije společnost Poste Italiane také financování Evropské investiční banky, které směřuje na podporu IT platformy společnosti. Inovativní model, který zavádí, optimalizuje trasu doručovatele podle množství zásilek, vzdálenosti, typu komunikace, dopravních omezení a objemu zásilek. Při plánování trasy se zohledňují limity dojezdu elektromobilů a dostupnost dobíjecích stanic.

„Úspěch projektu závisí na interpretaci velkého množství shromážděných dat v reálném čase,“ říká vedoucí inženýr Evropské investiční banky Tiago Lopes, který na této operaci pracuje. „Tohle je budoucnost.“

INOVACE A AUTONOMIE

“ EIB je hrdým poskytovatelem ‚katalytického‘ financování evropských inovací. Pomáhá zajistit nezávislé, odolné a bezpečné zdravotnické systémy pro evropské občany a zároveň podporuje nejlepší evropské biotechnologické a medicínské firmy. Banka svou pozici dále posílila během nedávné pandemie koronaviru, když v roce 2021 přispěla částkou více než 1,6 miliardy eur na financování projektů v oblasti věd o živé přírodě. Mezi nimi byly i projekty společnosti BioNTech, jíž se podařilo vyvinout mRNA vakcínu proti covidu-19. Naše práce pomáhá také urychlit komercializaci základního výzkumu, stimulovat rozvoj duševního vlastnictví a podporovat vytváření a růst inovativních produktů pro dosud nevyřešené zdravotnické problémy, které pomáhají zlepšovat kvalitu života pacientů v Evropě a na celém světě. **”**

Dana Burduja, vedoucí oddělení pro vědy o živé přírodě a zdraví, EIB

“ Pokud chce Evropa dosáhnout hospodářské samostatnosti, bude muset masivně investovat do inovací a technologií klíčových pro digitalizaci její ekonomiky, zejména do čipů, datových center a kybernetické bezpečnosti. Digitalizace je nevyhnutelná. Přichází dříve, než se čekalo, a dotýká se nás více, než si myslíme. Ale k tomu, abychom se mohli na této vlně svézt, musíme investovat. **”**

Harald Gruber, vedoucí oddělení digitální infrastruktury, EIB

Inovace mají zásadní význam pro evropskou hospodářskou prosperitu, autonomii a klimatické cíle, kterých jednoduše nelze s dnešními technologiemi dosáhnout.

Naše finanční a technická podpora již pomohla řadě evropských společností dosáhnout převratných objevů v nejrůznějších oblastech, od plovoucích větrných farem po mRNA vakcíny. Díky naší podpoře nemusí evropští podnikatelé, vědci a inženýři tak často poptávat zahraniční kapitál. Posilujeme také svou autonomii ve strategických odvětvích.

O ODOLNÉ ŘEPĚ

Francouzská firma šlechtí rostliny, které jsou odolné vůči změně klimatu a potřebují méně pesticidů a hnojiv

Unijní zákaz neonikotinoidů (insekticidů používaných k ochraně rostlin, jako je cukrová řepa, před chorobami šířenými mšicemi) se v době jeho zavedení, tedy roce 2018, jevil jako dobrý nápad. Bylo zjištěno, že insekticid poškozuje včelí populace, a Evropská unie se proto v rámci svého úsilí o dosažení udržitelnějšího zemědělství rozhodla neonikotinoidy raději zakázat.

Tento krok měl ale nezamýšlený důsledek – na některých polích s cukrovou řepou totiž propukla žloutenka. Propad úrody jednoho z největších světových producentů řepného cukru pak ohrozil celé odvětví. Francie proto zákaz zrušila, ale jen s platností do roku 2023.

Nezbývá tedy moc času. Vývoj nových odrůd rostlin obvykle trvá sedm až deset let. Na řešení tohoto problému intenzivně pracuje severofrancouzská společnost Florimond Desprez, která se zabývá šlechtitelstvím a výrobou osiv. Společnost se šlechtění cukrové řepy věnuje již téměř 200 let. Své bohaté zkušenosti nyní využívá při vývoji rostliny, která bude odolná vůči žloutence a zároveň si zachová přirozenou odolnost vůči dalším chorobám, jako je například virová rizománie.

Jde o závod s časem, který má dopady na další rostliny a oblasti zemědělství.

„Ke zvýšení udržitelnosti zemědělství musíme omezit používání dusíkatých hnojiv, která mají velkou uhlíkovou stopu, a také pesticidů,“ říká Marin Desprez, který zastává pozici ředitele pro strategie koncernu Florimond Desprez. „Pokud je nějaká odrůda rostlin přirozeně odolná nebo tolerantní vůči určité chorobě, nepotřebujete k její ochraně chemii.“

Zemědělství je aktuálně pod značným tlakem kvůli změně klimatu, nutnosti omezovat vlivy na životní prostředí a také rostoucí světové populaci, kterou musí živit. Klíčem bude vyšlechtit rostliny, jež budou vyžadovat méně zdrojů nebo chemického ošetřování, ale přesto budou ve stále obtížnějších podmínkách produkovat dostatek potravin.

Evropská investiční banka podporuje společnost Florimond Desprez v oblastech výzkumu a vývoje, především ve Francii a Belgii, úvěrem ve výši 40 milionů eur, který obě strany stvrdily podpisem v dubnu minulého roku. Úvěr je zajištěn zárukou Evropského fondu pro strategické investice, který je nyní součástí fondu InvestEU.

„Toto odvětví potřebuje velké investice a financování je přitom těžko dostupné, zejména nejste-li velká společnost,“ říká úvěrová pracovnice Evropské investiční banky Zeina Chebli, která má projekt na starosti.

Staletí šlechtitelských zkušeností

Společnost Florimond Desprez je typická rodinná firma. Rodina Desprezů podnik založila už v roce 1830, tedy před pěti generacemi, ve vesnici Cappelle-en-Pévèle jižně od Lille. Jejich podnikání přitom těžilo z rozkvětu produkce cukrové řepy, k jejímuž vzniku dal podnět sám Napoleon Bonaparte. V průběhu let

Evropský fond pro strategické investice

Pokud je nějaká odrůda rostlin přirozeně odolná nebo tolerantní vůči určité chorobě, nepotřebujete k její ochraně chemii. //

Marin Desprez, ředitel pro strategii koncernu Florimond Desprez

firma svou produkci diverzifikovala a zaměřila se na pěstování takových plodin, jako je průmyslová čekanka, brambory a pšenice.

„Nás úvěr jim pomáhá udržet si konkurenceschopnost a zároveň řešit klíčové environmentální výzvy v oblasti zemědělství, jako je adaptace na změnu klimatu. Podporujeme také venkov, zejména na severu Francie,“ říká Sébastien Collot, který v Evropské investiční bance zastává pozici vedoucího inženýra týmu bioekonomiky.

Myšlenka, která stojí za šlechtěním rostlin, je poměrně prostá. Například odrůda pšenice, ze které se vyrábí obzvláště chutný nebo křupavý chléb, se zkříží s jinou odrůdou, která je zvláště vydatná nebo odolná vůči chorobám. Výzkumníci pak ručně opylí jednu odrůdu druhou, a vznikne hybrid. Početné potomstvo tohoto hybridu se následně vysadí a sleduje se, zda má nová rostlina požadované vlastnosti – jestli z ní půjde upéct chutný chléb a bude odolná vůči chorobám.

Zemědělství pod tlakem

V posledních 50 letech se zemědělství dařilo držet krok s prudkým nárůstem světové populace. Má-li však i v budoucnu uspokojit poptávku po potravinách, bude nutné jej stále více inovovat. „V současné době čelíme kombinaci hned několika faktorů. Na Zemi je k dispozici stále méně půdy, populace roste a přitom klimatické podmínky jsou stále méně příznivé,“ říká Sébastien Collot z Evropské investiční banky. „Důležitý je proto výzkum.“

Výzkum je nutný také pro řešení problematiky nákaz a škůdců, kteří běžně nepostihují severní Evropu. V loňském roce objevili zemědělci na pšenici ve francouzském regionu Champagne rez travní, jež se 20 až 30 let vyskytovala pouze v Maroku. Hmyz, který dříve v zimě vymíral, nyní přežívá a množí se, mimo jiné díky změně klimatu. „To má velký dopad na výnosy plodin,“ zmiňuje Desprez. „Objevují se nové nemoci a také nová traumata pro zemědělce. To vše ohrožuje naši potravinovou bezpečnost.“

Vzhledem k extrémnímu tlaku na celý sektor zemědělství je snadné podlehnout strachu z toho, co přijde. Podle Despreze však návrat k inovacím a vývoji nejrůznějších odrůd rostlin skýtá obrovské příležitosti. „Jsem přesvědčen o tom, že naše profese, která je skutečně prospěšná pro celou společnost, pomůže Evropě dosáhnout udržitelnějších forem zemědělství a větší potravinové soběstačnosti,“ dodává.

RIZIKOVÝ KAPITÁL K VEČEŘI?

Krmení hladového světa rizikovým kapitálem

Hospodářská zvířata trpí parazity. Zemědělci proto musí posílat vzorky trusu do laboratoře a pak čekat až pět dní na výsledky. Často ale také jednoduše podají léky celému stádu. „Nadměrné používání léčiv by mohlo mít vliv i na potravinový řetězec,“ říká ředitel a spoluzakladatel společnosti Micron Agritech Daniel Izquierdo. „Co se dostane do zvířat, skončí na našich talířích.“

Se svými spolužáky z Technologické univerzity v Dublinu vyvinul Izquierdo řešení založené na strojovém učení, díky němuž mohou zemědělci sami za pomoci speciální sady a chytrého telefonu provádět rychlé testy.

Projekt získal několik ocenění a finančních odměn. V roce 2019 mohl proto Izquierdo s celým týmem odejít z univerzity a založit si vlastní společnost. S dalším krokem jim pak pomohla kapitálová investice od společnosti The Yield Lab Europe – poskytovatele rizikového kapitálu, jež podporuje Evropský investiční fond. „Pomohli nám s vývojem produktu a dostali nás tam, kde jsme dnes,“ říká Izquierdo.

Společnost Micron Agritech je příkladem, jak může rizikový kapitál pomoci přinést do zemědělství tolik potřebné inovace. Očekává se, že za 60 let dosáhne světová populace svého vrcholu na hodnotě 10,4 miliardy. Uživít všechny tyto lidi ale nebude pro naši již tak vyčerpanou planetu jednoduché. K tomu, aby budoucí generace neměly hlad, je nezbytný i rizikový kapitál, který podpoří inovace a vývoj nových technologií. Evropský investiční fond proto investuje právě do takových fondů, jako je The Yield Lab Europe.

„Investováním do fondů spravovaných poskytovateli rizikového a soukromého kapitálu můžeme znásobit zdroje, které přinášíme na trh,“ říká vedoucí oddělení vlivu na klima a životní prostředí Evropského investičního fondu Adelaide Cracco. „Když takto spolupracujeme s investory, pak každé euro, které sami investujeme, přiláká další čtyři eura od jiných investorů.“

Na vlně inovací

Dalším agrotechnickým startupem, který Evropský investiční fond podporuje, je společnost ApisProtect z irského Corku. Ta vyvinula inovativní systém, který pomáhá včelařům zvyšovat produktivitu a zároveň snižovat náklady.

Kombinací internetu věcí a technologie umělé inteligence ApisProtect na dálku získává a interpretuje data získaná z různých včelstev.

Rizikový kapitál investovaný do takových společností, jako jsou Micron Agritech a ApisProtect, podporuje inovace v raných fázích vývoje. „Takovéto inovace pak mohou zásadním způsobem proměnit celá průmyslová odvětví,“ říká Cracco z Evropského investičního fondu, a dodává: „Mohou vést ke vzniku potřebných nových produktů a technologií, jež budou mít obrovský dopad v budoucnosti.“

NÁSTUP ROBOTŮ- DORUČOVATELŮ

Výrobce robotů Starship Technologies mění naše nákupní a doručovací zvyklosti a přináší ekologické inovace do městské mobility

Představte si následující situaci: právě jste přišli z práce a máte hlad. Rozhodnete se tedy objednat si jídlo online a počkat, až dorazí. Když však ale přijde oznámení o doručení zásilky a vy otevřete dveře, stojí tam jen malý, futuristicky vyhlížející bílý robot velikosti nákupního košíku.

Může to znít jako sci-fi, ale pro mnoho spotřebitelů v Estonsku, Finsku, Dánsku, Velké Británii a Spojených státech je to už realita.

Za touto inovací stojí společnost Starship Technologies, kterou v roce 2014 založil v Estonsku spoluzakladatel a hlavní architekt Skypu Ahti Heinla společně s Janusem Friisem. Od té doby společnost uskutečnila více než 3,5 milionu komerčních dodávek, při kterých urazila po celém světě více než 7 milionů kilometrů, tedy více než kterýkoli z jejích konkurentů.

Doručovací roboti z budoucnosti

Roboti společnosti Starship jsou spíše R2-D2 než Terminátor, ale nenechte se zmást jejich roztomilým vzhledem – nejsou to žádné padavky. Díky 12 kamerám a šesti kolům umí roboti překonávat obrubníky, objíždět různé objekty, uhýbat z cesty chodcům a dokonce detekovat překážky, například jedoucí auta, až na vzdálenost 300 metrů.

Jsou ale také schopni doručovat zásilky chytřeji. Vozidla poháněná elektřinou a řízená kombinací senzorů, umělé inteligence a strojového učení dokážou určit nejkratší a nejbezpečnější trasy, a zkrátit tak dobu potřebnou pro doručování a snížit uhlíkovou stopu. „V průměru spotřebuje společnost Starship na doručení zásilky stejné množství energie, jaké potřebuje rychlovarná konvice k uvaření vody na jeden šálek čaje,“ říká Henry Harris-Burland, který působí jako viceprezident marketingu společnosti Starship.

Ekologičtější a inovativnější řešení

V celé řadě měst je významným zdrojem znečištění nákladní doprava. Doručovací roboti společnosti Starship mají ale schopnost omezit tvorbu dopravních zácp a škodlivé emise na „poslední míli“. „Díky každému našemu robotovi ubude v průměru deset aut,“ říká Harris-Burland. „Nedávná studie provedená ve spolupráci s radou města Milton Keynes ve Velké Británii ukázala, že díky našim robotům se podařilo eliminovat více než 280 000 jízd autem. To odpovídá snížení emisí o 137 tun CO₂ a 22 kg oxidu dusného.“

Evropská investiční banka podporuje společnost tzv. kvazikapitálovým rozvojovým úvěrem ve výši 50 milionů eur, který byl podepsán v lednu 2022. Toto financování, které využívá podpory Evropského fondu pro strategické investice, je součástí evropského nástroje pro financování růstu, jenž má řešit nedostatek rizikového kapitálu pro inovativní evropské startupy.

NOVÍ LÍDŘI V OBLASTI INTERNETU VĚCÍ

Dvě evropské společnosti proměňují internet věcí (IoT) pomocí inovativních digitálních služeb pro budovy

Technologie internetu věcí (IoT) může proměnit a optimalizovat způsob, jakým žijeme, řídíme, pracujeme, vyrábíme výrobky nebo využíváme zdravotní péči. Může nám také pomoci snížit spotřebu energie a emise uhlíku. Očekává se, že do roku 2025 bude v provozu více než 41 miliard zařízení IoT. Internet věcí je tedy důležitou součástí digitální transformace a také klíčovou technologií z hlediska digitální autonomie Evropské unie.

Společnost Kontakt Micro-Location (známá pod názvem Kontakt.io) založená v polském Krakově přináší díky technologii Bluetooth revoluci v systémech určování polohy uvnitř budov. „Ostatní společnosti dlouhá léta nabízely drahá a složitá monolitická řešení,“ říká generální ředitel Kontakt.io Philipp von Gilsa. „My vyvíjíme chytrá zařízení IoT, cloudová řešení a také výkonný software, které dokáží proměnit budovy v udržitelné vnitřní prostředí.“

Vytváření interakcí mezi lidmi, objekty a budovami

Kontakt.io využívá umělou inteligenci, senzory a cloudové technologie, které jsou aplikovány ve Wi-Fi sítích jednotlivých objektů a vytvářejí novou vrstvu metadat pro chytré budovy.

Pomocí aplikací Kontakt.io, které jsou schopny určovat polohu, může zdravotní sestra identifikovat nejbližší dostupné a dezinfikované zdravotnické prostředky. Manažeři jsou pak díky nim schopni efektivněji hospodařit s kancelářskými prostory a energií.

„Naše produkty pomáhají optimalizovat spotřebu energie v budovách,“ říká technologický ředitel společnosti Kontakt.io Łukasz Szelejewski. „Pokud porozumíme tomu, jak jsou budovy skutečně využívány, získáme datový základ, který pomůže minimalizovat spotřebu energie na vytápění, větrání a klimatizaci budov, a snížíme tak náklady na energii až o 35 %.“

Evropská investiční banka podporuje společnost Kontakt.io prostřednictvím svého Evropského záručního fondu, tedy nástroje určeného na pomoc evropským podnikům při řešení ekonomických dopadů pandemie covidu-19, částkou 12 milionů eur podepsanou v únoru 2022. Řada společností, které získaly podporu z Evropského záručního fondu, jsou mladé technologické firmy, které by jinak musely hledat financování ve Spojených státech nebo Číně.

Produkty IoT vyrobené v Litvě

Další společností, která působí v oblasti internetu věcí a kterou podporuje Evropská investiční banka, je Teltonika IoT Group. Ta se zaměřuje na vývoj inovativních bezdrátových sítí a takových zařízení, jako jsou přístroje pro sledování vozidel, GPS a modemy.

„Když jsme v roce 1998 začínali v Litvě jako malinká společnost, čekala nás celá řada problémů,“ říká zakladatel a prezident společnosti Teltonika IoT Group Arvydas Paukštys. „Nyní prodáváme naše jedinečné produkty IoT vyrobené v Litvě ve více než 160 zemích.“

Evropská investiční banka podepsala v květnu 2022 se společností Teltonika smlouvu o podpoře ve výši 50 milionů eur, která je v rámci Evropského fondu pro strategické investice podložena zárukou z unijního rozpočtu.

LÉKY NA RAKOVINU

Polská společnost vyvíjí nové léky pro boj s rakovinou krve a solidními nádory pomocí cílené terapie

Akutní myeloidní leukémie je závažná forma rakoviny krve. Tato nemoc, známá jako AML, je poměrně vzácná – v Evropě se ročně objeví jen asi 20 000 nových případů a stejný počet je evidován i ve Spojených státech. Je ale velmi agresivní a u dospělých pacientů je míra přežití nejnižší ze všech rakovin krve.

Nové léky vyvinuté polskou biotechnologickou společností Ryvu Therapeutics by mohly dát novou naději pacientům s AML i jinými druhy rakoviny, které je ohrožují na životě.

„Naše tělo je velmi mocný nástroj,“ vysvětluje vědecký ředitel společnosti Ryvu Krzysztof Brzozka. „Všichni jsme měli někdy v těle nádorové buňky, ale prakticky jsme je nezaznamenali, protože je náš imunitní systém zlikvidoval. Ve vzácných případech jsou však chybně se chovající buňky natolik agresivní nebo natolik potlačují imunitní systém, že vznikají nádory a šíří se v podobě rakoviny.“

Malé molekuly s velkým potenciálem

Evropská investiční banka poskytuje společnosti Ryvu **financování formou rozvojového úvěru ve výši 22 milionů eur** na podporu výzkumu a klinických hodnocení.

Společnost Ryvu si vybudovala kapacitu pro rychlou identifikaci a optimalizaci molekul s různými mechanismy účinku přizpůsobenými různým typům rakoviny a léčebným postupům. V současné době probíhá klinické hodnocení dvou jejích potenciálních léčiv: inhibitorů kináz SEL24 a RVU120, které blokuji buněčné procesy způsobující růst rakoviny.

Obě tato nadějná léčiva jsou testována pro léčbu rakoviny krve. RVU120 je ale zkoušen také jako lék proti solidním nádorům, jako je rakovina prsu nebo prostaty. Tato potenciální léčiva se podávají ve formě kapslí a lze je užívat doma – což je velká výhoda pro pacienty, kteří obvykle musí často docházet do nemocnice a podstupovat transfúze krevních buněk, a trápí je opakované infekce, bolesti a únava.

Prostředky EU na špičkový polský výzkum

Rozvojový úvěr Evropské investiční banky využívá podpory Evropského fondu pro strategické investice (EFSI). „Dosavadní údaje na nás udělaly velký dojem,“ říká Cristina Niculescu, která působí v Evropské investiční bance jako vedoucí specialista na vědy o živé přírodě. „Jejich strategie se zdá být velmi slibná.“

Přesto jsou biotechnologické projekty s ohledem na nejisté výsledky klinického hodnocení relativně rizikové. „Bez záruky EFSI bychom tento projekt nemohli financovat,“ říká investiční specialista Evropské investiční banky Anna Stodolkiewicz.

Od roku 2015 investovala EIB přibližně 1 miliardu eur do výzkumných projektů zaměřených na léčbu rakoviny, tedy nemoci, která každoročně zabije celosvětově 10 milionů lidí. „Mnoho projektů může skončit neúspěchem a my tak můžeme přijít o peníze, které by mohly jít třeba na výstavbu nové dálnice,“ říká Niculescu. „Ale pokud jeden z nich vyjde, změní to životy milionů lidí.“

BUDOUCNOST JE NEBINÁRNÍ

Finská společnost opouští svět nul a jedniček a staví kvantové počítače, které urychlují vědecké objevy a zlepšují životy nás všech

Při slovech „kvantový počítač“ se nám pravděpodobně vybaví hollywoodské sci-fi, kde se tato technologie používá k ohýbání času a provozu futuristických měst. Kvantové počítače ale skutečně existují. Odborníci věří, že by mohly změnit svět, stát u vzniku futuristických technologií a naplnit sny autorů vědeckofantastických filmů.

Finská společnost IQM Quantum Computers se rozhodla být u vývoje kvantových počítačů už teď, na úsvitu jejich éry. „Jsme první evropský podnik, který se zaměřuje na kvantovou technologii,“ říká spoluzakladatel a provozní ředitel společnosti IQM Juha Vartiainen. „Naše kvantové procesory a počítače by mohly znamenat revoluci v mnoha odvětvích, od vývoje léků a vakcín až po kybernetickou bezpečnost, a přinést důležité inovace v oblastech klimatických technologií.“

Kvantové počítače jsou považovány za příští velkou technologickou novinku. Odborníci předpokládají, že do roku 2025 dosáhne hodnota trhu 770 milionů dolarů. Proto Evropská investiční banka podporuje společnost IQM prostřednictvím svého Evropského záručního fondu úvěrem ve výši 35 milionů eur, který byl podepsán v únoru 2022.

Co jsou vlastně kvantové počítače?

V roce 1981 prohlásil vizionářský fyzik Richard Feynman, že kvantový počítač má potenciál zvládnout simulace fyzikálních systémů, které klasický počítač nebude nikdy umět. Tehdy bohužel nikdo nevěděl, jak takový počítač postavit.

O sedmáct let později Isaac L. Chuang, Neil Gershenfeld a Mark Kubinec dokázali, že je to skutečně možné, a sestavili první dvouqubitový kvantový počítač. Tento průlom otevřel cestu, na jejímž konci by měl stát plnohodnotný kvantový počítač.

Standardní počítač zpracovává digitální bity složené z nul a jedniček. Kvantové počítače naproti tomu používají kvantové bity neboli qubity, které ukládají nulu, jedničku, nulu i jedničku, nebo nekonečný počet hodnot mezi nimi. To nesmírně zvyšuje jejich výpočetní kapacitu.

Kvantový počítač budoucnosti by například dokázal během několika sekund prolomit jakýkoli dnes běžně používaný bezpečnostní systém. Dnešní nejvýkonnější superpočítače by přitom na stejný úkol potřebovaly miliony let.

Kvantové počítače budou provádět především stejné úkoly jako naše aktuální technika – jen mnohem rychleji. Existuje ale také celá řada dalších možností, jak tuto novou technologii využít.

„Pomocí kvantových počítačů bychom mohli simulovat chemické reakce, což by usnadnilo vývoj léků a výrobu různých materiálů,“ říká Vartiainen. „Od financí přes energetiku, medicínu, vědy o materiálech a logistiku až po pokročilá průmyslová odvětví – kvantová výpočetní technika urychluje objevy a převratná řešení, která zlepší životy nás všech.“

Naše kvantové procesory a počítače by mohly znamenat revoluci v mnoha odvětvích, od vývoje léků a vakcín až po kybernetickou bezpečnost, a přinést důležité inovace v oblastech klimatických technologií.

Juha Vartiainen, spoluzakladatel a provozní ředitel
společnosti IQM Quantum Computers

Rozvojový úvěr je útěchou pro svět kvant

Evropa má velkou tradici kvantového výzkumu a nachází se zde celá řada předních výzkumných center. Ale vedení v kvantovém závodě postupně přebírají Čína a Spojené státy.

Cílem Evropského záručního fondu banky EIB je zvýšit konkurenceschopnost Evropy podporou podniků, které postihl hospodářský pokles v období pandemie covidu-19. Mnoho z těchto společností jsou technologické firmy, které postrádají dostatek kapitálu, o který by se mohly opřít, a zároveň potřebují rozšířit své podnikání. To je důležité zejména v technologických odvětvích, kde by jinak evropské podniky musely hledat alternativní zdroje financování ve Spojených státech nebo v Číně.

„Fond nám umožňuje nabízet dlouhodobá řešení ve formě rozvojových úvěrů a naplňovat jedinečné finanční potřeby rychle rostoucích inovativních společností v odvětvích, která mají zásadní význam pro budoucnost Evropy,“ říká Cristian Antoci, který působí v Evropské investiční bance jako specialista na rozvojové úvěry a kapitálové financování.

S podporou Evropské investiční banky může IQM pokračovat ve své průkopnické činnosti v oblasti kvantového výzkumu v Evropě i ve světě. „Financování použijeme pro další rozvoj a rozšiřování našich evropských aktivit,“ říká finanční ředitelka společnosti IQM Pia-Johanna Lemmetty. „Pomůže nám také pokračovat ve vývoji našich produktů a rozšiřovat náš tým mimořádně talentovaných odborníků.“

Hledání kvantových řešení moderních problémů

Společnost IQM chce své inovace využít k řešení klimatické krize.

„Kvantová výpočetní technika by mohla být nedílnou součástí řešení klimatických problémů,“ říká Vartiainen. „To může znamenat vývoj účinnějších baterií, které nahradí spalovací motory, zlepšení technologií modelování počasí nebo optimalizaci energetické sítě s cílem snížit emise CO₂ z městské dopravy.“

Společnost pomáhá také budovat evropský kvantový ekosystém nové generace.

V prosinci 2021 otevřela specializovaný výrobní závod ve finském Espoo. Nový závod vytvoří pracovní místa v oblasti špičkových technologií a díky spolupráci s mezinárodními výzkumnými středisky a univerzitami bude inspirací pro další výzkum v celosvětovém měřítku.

DĚLAT NĚCO, CO MÁ SMYSL

Průkopník impaktivních investic společnost Ananda podporuje firmy, jejichž činnost je prospěšná pro společnost i životní prostředí, od satelitů přes nabíječky elektromobilů až po zemědělství, které prospívá půdě

Florian Erber už měl za sebou úspěšnou kariéru. Jako elektroinženýr pracoval v oboru rizikového kapitálu v Kalifornii a Mnichově. Svůj vlastní startup prodal velké nadnárodní korporaci. Přemýšlel ale, jak svou kariéru přiblížit čtyřleté dceři. „Chyběl mi vlastně smysl mé práce,“ říká.

A tehdy se dostal k rodící se oblasti impaktivního investování. „Rozhodl jsem se, že chci dělat něco, co bude prospěšné pro životní prostředí. Přesně to jsem chtěl říci nejen svému dítěti, ale i sám sobě.“

V roce 2009 založil s Johannesem Weberem investiční fond, který vychází z myšlenky, že „nechtějí budovat podnikání, které nemá skutečný význam“. Nyní je tento fond základním kamenem stále širší oblasti impaktivních investic. V květnu společnost Ananda Impact Ventures uzavřela svůj čtvrtý investiční fond v hodnotě 108 milionů eur, včetně třetí investice z Evropského investičního fondu.

„Fondy, do kterých investujeme, měří svůj dopad,“ vysvětluje Maximilian Heyde, který zastává funkci investičního manažera Evropského investičního fondu – dceřiného subjektu Evropské investiční banky. „Zaměřují se na řešení společenských nebo environmentálních problémů a zároveň přinášejí investorům finanční výnosy.“

Klíčový význam z hlediska impaktivních investic má zejména Evropský investiční fond. „EIF začal budovat trh s impaktivními investicemi velmi brzy,“ říká Erber. „Díky tomu jsme byli schopni přivést na svět náš druhý fond.“

Impaktivní investice přinášejí Evropě inovace

Impaktivní investice přispívají také ke globální konkurenceschopnosti Evropy, neboť financují inovace, pro něž by jinak bylo nutné hledat financování ve Spojených státech nebo v Asii. To by ale mělo neblahé důsledky pro **bezpečnost dodávek na** našem kontinentu. „Evropské fondy rizikového kapitálu jsou často příliš malé na to, aby mohly podporovat pozdější fáze růstu. Společnosti se proto spoléhají na větší fondy ze Spojených států nebo Číny,“ říká Heyde z EIF. „Jedním z našich strategických cílů je zajistit dodatečný kapitál, který pomůže fondům rizikového kapitálu poskytnout větší částky společností, jejichž technologie mají pozitivní dopad na klima nebo životní prostředí.“

Od roku 2008 investoval Evropský investiční fond do impaktivních investičních fondů již 1,4 miliardy eur, a z toho více než polovinu v posledních třech letech. Očekává se přitom, že tato aktivita v nadcházejících letech nadále výrazně poroste. EIF se totiž zavázal, že alespoň 25 % svých ročních investic vyčlení pro oblasti ochrany klimatu a životního prostředí.

Díky unijní podpoře pro startupy nemohou americké a asijské firmy zaměřené na investice rizikového kapitálu dělat vše, co si záměrně. Jedna z firem, které získaly investici od společnosti Ananda – společnost EcoG – zahájila svůj provoz před pěti lety v Detroitu. O rok později se ale manažeri společnosti rozhodli firmu raději vybudovat v Mnichově. „Infrastruktura pro dobíjení elektromobilů je jedním z trhů, kde má nyní Evropa dvojnásobný nebo dokonce trojnásobný náskok před konkurencí,“ říká zakladatel a generální ředitel společnosti EcoG Jörg Heuer. „Evropa se dříve potýkala s digitalizací. Teď ale máme trh, který je větší než ve Spojených státech. Je důležité si vedoucí pozici udržet a mít tak možnost uspět po celém světě.“

“ Evropa se dříve potýkala s digitalizací. Ted' ale máme trh, který je větší než ve Spojených státech. Je důležité si vedoucí pozici udržet a mít tak možnost uspět po celém světě. ”

Jörg Heuer, zakladatel a generální ředitel společnosti EcoG

Android pro nabíjení elektrických vozidel

Heuer popisuje produkt společnosti EcoG jako „android pro nabíjecí infrastrukturu“. Chytré dobíjecí stanice společnosti umožňují spotřebitelům nabíjet jejich automobily v době, kdy je elektřina díky vysoké dostupnosti energie z obnovitelných zdrojů nejlevnější. To má přitom velký význam, protože očekávaný nárůst počtu elektromobilů přinese pravděpodobně zátěž z hlediska kapacity evropské elektrické sítě.

Produkt společnosti EcoG přináší hned dvojí výhodu v boji proti změně klimatu: jednak tím, že snižuje „obavy z krátkého dojezdu“ a zvyšuje atraktivitu nákupu elektromobilu, a jednak tím, že energie, kterou nové vozy spotřebovávají, je ekologičtější. „Pokud budeme nabíječky elektromobilů i nadále stavět jako toustovače, nebude je možné postupně měnit,“ říká Heuer. „Uživatel může svůj chytrý telefon po dobu jeho životnosti inovovat tím, že si do něj instaluje nové funkcionality. A stejnou vizi máme i pro nabíječky elektromobilů.“

Impaktové investice na vzestupu

Úspěch takových společností, jako je EcoG, těší i Floriana Erbera, který spolu se svou už osmnáctiletou dcerou Natalií sleduje postupný růst trhu s impaktovými investicemi.

„Když jsem v oboru začínal, většina mých kolegů z firem rizikového kapitálu se mě ptala: ‚To je moc pěkné, ale dokážeš z toho žít? Jak budete vydělávat peníze?‘“ vzpomíná. „Ted' nám volají, protože zjistili, že přizpůsobit se musí i běžné firmy v oblasti rizikového kapitálu. Musí brát vážněji dopady svých investic.“

Stejně jako mladá Natalie Erber i impaktové investice dospívají a mají dobré vyhlídky.

BUŇKY PRO LÉČBU INKONTINENCE

Rakouská biotechnologická společnost vyvíjí buněčnou terapii, která by mohla pomoci milionům lidí s inkontinencí vrátit se k aktivnímu životu

Představte si, že spěcháte na toaletu, ale nestíháte. Děsivá představa – pro mnoho lidí ale bohužel realita. Jen v Evropě trpí inkontinencí stolice přibližně 20 milionů dospělých. Inkontinence moči je ještě častější.

Rakouská biotechnologická společnost Innovacell vyvíjí buněčnou terapii, která má potenciál tento problém vyřešit. V rámci léčby se do poškozeného či oslabeného svalu svěrače vstříknou pacientovy vlastní svalové prekursory, které pomáhají svalu regenerovat a obnovit jeho správnou funkci.

Na urychlení závěrečné fáze klinických hodnocení získala společnost Innovacell v prosinci 2021 rozvojový úvěr od Evropské investiční banky ve výši 15 milionů eur. Tato částka pomůže společnosti udržet si náskok před konkurencí poté, co se vývoj zpomalil během pandemie koronaviru.

„Na stejném druhu terapie pracuje také jedna americká společnost. Ve vývoji jsou ale za námi minimálně o pět let pozadu,“ říká generální ředitel společnosti Ekkehart Steinhuber. „Úvěr byl důležitý, protože ujistil investory, že máme pro nejbližší budoucnost dostatek finančních prostředků.“

Léčba inkontinence zvyšuje kvalitu života

Inkontinence je častější u starších lidí. Jde o druhý nejčastější důvod, proč jsou lidé umisťováni do domovů pro seniory. Trpí jí však i mladší lidé. Ženy mohou například utrpět poranění svěrače při porodu.

Podle Valerie Iansante, která působí v Evropské investiční bance jako specialista na vědy o živé přírodě, zatím „není mnoho možností, jak tento samovolný únik omezit“. Stávající možnosti léčby se pohybují od změny stravovacích návyků a fyzioterapie až po léky, elektrickou stimulaci a různé formy chirurgických zákroků. Některé z nich jsou ale silně invazivní a často nemají trvalý účinek.

Jedna injekce k dlouhodobému vyléčení

Společnost Innovacell zvolila jiný přístup. Odebere nejprve z hrudního svalu pacienta svalovou tkáň o velikosti třetiny pecky a izoluje z ní kmenové buňky, a poté z nich vytvoří svalové prekursory, které vstříkne do pacientova svěrače, kde pomáhají svalu regenerovat a obnovit jeho funkci.

Společnost používá patentovanou technologii k implantaci buněk pomocí velmi malé jehly. Zákrok, který je řízen ultrazvukem, je minimálně invazivní a velice přesný. A skýtá i možnost trvalého vyléčení: „Máme údaje od pacientů léčených před osmi lety,“ říká generální ředitel Steinhuber, který ve společnosti pracuje už od roku 2009. „Účinek trvá.“

„Úvěr byl důležitý, protože ujistil investory, že máme pro nejbližší budoucnost dostatek finančních prostředků.“

Ekkehart Steinhuber, generální ředitel společnosti Innovacell

EU pomáhá na cestě ke schválení

Společnost Innovacell má tři možné produkty, které by mohly zajistit léčbu různých druhů inkontinence stolice a moči. Nejnadějnější z nich, ICEF15, který léčí „urgentní inkontinenci stolice“, vstoupil do fáze III, tedy poslední fáze klinického hodnocení před schválením regulačními orgány. V této fázi ale musí společnost investovat obrovské finanční prostředky. „Taková studie stojí desítky milionů eur,“ dodává Steinhuber.

Získat peníze v této fázi a v tomto odvětví přitom není v Evropě snadné. Proto mnoho společností hledá financování ve Spojených státech nebo v Asii, což často vede k odlivu vědeckých pracovníků z Evropy.

„Evropští investoři nemají o buněčné terapie zájem,“ říká investiční specialista Evropské investiční banky Cyril Teixeira Da Silva, který pomáhal se strukturováním úvěru pro Innovacell. „My bychom ale tuto inovaci chtěli udržet v Evropě.“

EIB, jakožto banka EU, byla schopna společnosti Innovacell nabídnout rozvojové financování podporované Evropským záručním fondem. Fond byl zřízen na pomoc podnikům postiženým pandemií. „Stále jde o rizikovou investici,“ říká Teixeira Da Silva. „Bez záruky by ji nebylo v této fázi možné financovat. Museli bychom počkat alespoň na pozitivní výsledky fáze III.“

Japonsko je příslibem pro regenerativní medicínu

Společnost Innovacell vidí velkou příležitost v Japonsku, jehož starší populace tvoří dynamický trh pro léčbu inkontinence. Také zde provádí společnost zkoušky fáze III směřující ke schválení jejího produktu. Japonsko je atraktivní, protože si je vědomo potenciálu regenerativních terapií. To umožňuje firmám vyvíjejícím tyto léčebné postupy, které jsou náročné na výzkum, účtovat si vyšší ceny.

Svým financováním dává banka společnosti Innovacell, která vznikla v roce 2000 odštěpením z Lékařské univerzity v Innsbrucku, možnost vyvážet své vědecké poznatky do celého světa a přinášet tak prospěch lidem v Evropské unii i mimo ni.

„Lze v nich spatřovat budoucnost regenerativní medicíny,“ podotýká Iansante z EIB. „Poptávka ze zdravotnictví je vysoká a obrovský by mohl být i přínos pro pacienty. To je důvod, proč této společnosti přinášíme finanční prostředky z EU.“

GLOBALNÍ VAZBY

“ Regionální spolupráce mezi Evropskou unií a jejími sousedy je důležitější než kdy jindy. Evropská investiční banka je jako most, který spojuje lidi a místa udržitelnými projekty, jež přinesou lepší život pro současné i budoucí generace. **”**

Souad Farsi, vedoucí kanceláře EIB v Ammánu, Jordánsko

Tváří v tvář nejrůznějším globálním krizím Evropská investiční banka změnila způsob svého fungování mimo Evropskou unii, aby byla schopna reagovat na globální výzvy se stále větším dopadem. Náš rozvojový útvar EIB Global, který vznikl v roce 2022, proměňuje cíle Evropské unie v oblasti udržitelnosti, rozvoje, opatření v oblasti klimatu a digitalizace v reálné projekty a produkty. Každý projekt realizovaný útvarem EIB Global reaguje na nějakou zásadní ekonomickou potřebu – podporuje hodnoty svobody, lidské důstojnosti a právního státu ve světě, který je méně stabilní, než jsme si mysleli.

EIB Global je určen k tomu, aby podporoval silná a cílená partnerství jak v rámci týmu Evropa, tak jeho prostřednictvím, a společně s našimi partnery po celém světě.

HARMONIZACE MIKROFINANCOVÁNÍ

Technická pomoc EU pomohla palestinské mikrofinanční instituci Faten uvolnit 8 milionů dolarů pro malé firmy

Shua'a Yassin si nepřeje nic jiného než nabídnout pacientům, kteří přicházejí do jeho laboratoře ve městě Ramalláh na Západním břehu Jordánu, lepší, rychlejší a širší specializovaná vyšetření. Jako zdravotní laborant se specializací na hematologii opustil Yassin v roce 2014 palestinské ministerstvo zdravotnictví a založil společnost Lab Tech.

„Začínali jsme jako rutinní laboratoř, která prováděla jednoduché rutinní testy – ne jako specialisté,“ vysvětluje. „Pak jsme se rozrostli a začali se specializovat na hematologii a molekulární testování.“ Jeho laboratoř nyní zaměstnává devět žen a mužů.

K tomu, aby rozšířil služby své laboratoře, ale potřeboval Yassin sofistikovanější vybavení. Nakonec se mu ho podařilo pořídit s pomocí půjček od mikrofinanční instituce Palestine for Credit and Development – Faten se sídlem v Ramalláhu, která v roce 2022 získala druhou část úvěru ve výši 10 milionů dolarů od Evropské investiční banky.

Faten byla založena v roce 1999. Podle vedoucího úvěrového oddělení této instituce Hamzy Ghannama je Faten největší mikrofinanční institucí na Západním břehu Jordánu a v Pásmu Gazy. Její portfolio činí téměř 157 milionů dolarů a má 26 400 aktivních příjemců.

Harmonizace smluvních podmínek

V roce 2019 podepsala Evropská investiční banka se společností Faten smlouvu o úvěru ve výši 10 milionů dolarů. První tranše ve výši 2 milionů dolarů byla vyplacena v roce 2020. Faten ale měla kvůli souhrně nepříznivých okolností problémy splnit podmínky úvěru. Vyplacení zbývajících 8 milionů dolarů se proto zpozdilo.

Velkou překážkou byla skutečnost, že Faten měla uzavřeno téměř 50 různých typů smluv se 17 různými věřiteli, včetně Evropské investiční banky. Pro mikrofinanční instituci tak bylo obtížné evidovat všechny podmínky těchto nejrůznějších úvěrů.

Ve snaze překonat tuto překážku a umožnit vyplacení zbývajících 8 milionů dolarů nabídla Evropské investiční banka společnosti Faten spolupráci ve formě programu technické pomoci pro finanční začleňování v jižním sousedství. Program je financován v rámci nástroje rizikového kapitálu pro jižní sousedství, který byl zřízen Evropskou investiční bankou a Evropskou komisí na podporu finančního začleňování v tomto regionu.

„Program technické pomoci se týká řady zemí – Maroka, Tuniska, Alžírsko, Egypta, Libanonu, Jordánska a Palestiny*,“ popisuje Emma-Jayne Paul – odbornice na technickou pomoc v oblasti mikrofinancování EIB Global, tedy útvaru Evropské investiční banky, který se zabývá projekty mimo Evropskou unii.

„Původně se mělo jednat o tříletý program, ale vzhledem k jeho úspěchům bude prodloužen o další dva roky, tedy do konce ledna 2025,“ dodává.

„Nyní hledáme přístroje, které se v naší komunitě běžně nevyskytují, jako jsou zařízení na sekvenování nové generace a speciálnější přístroje, které pracují s lidskou DNA.“

Shua'a Yassin, zakladatel společnosti Lab Tech

Zjednodušení nesčetných dohod

Společnost Faten pomoc s radostí přijala. Dosud totiž byla nucena dodržovat velké množství různých úvěrových nebo smluvních podmínek u 17 různých věřitelů. To nebylo vůbec snadné, protože smlouvy si byly někdy velmi podobné a lišily se jen v nepatrných detailech.

Faten všechny smlouvy pečlivě prošla a vybrala jich celkem šest. Poté zahájila dlouhá a složitá jednání s každým z věřitelů s cílem zjistit, zda by byli ochotni akceptovat nové smluvní podmínky.

Podmínky odolné vůči krizi

Politická situace na Západním břehu Jordánu a v Pásmu Gazy je složitá a často zde vznikají nejrůznější krize. „Nemáme pod kontrolou naše hranice, jako je hranice mezi Jordánskem a Palestinou, námořní hranice nebo hranice s dalšími státy kolem nás, jako je Libanon a Sýrie,“ říká Ghannam. „To ztěžuje vývoz a dovoz mezi námi a ostatními státy.“

Proto bylo při novém sjednávání smluv důležité, aby si věřitelé uvědomovali nestabilitu spojenou s podnikáním společnosti Faten.

Věřitelé nakonec přistoupili na kompromis a všech 17 akceptovalo šest stejných smluv. Jakmile se tuto iniciativu podařilo dotáhnout do konce, byla EIB schopna uvolnit tolik potřebných 8 milionů dolarů. Od červencového vyplacení této částky našla společnost Faten tři další věřitele, kteří rovněž souhlasili s týmiž šesti smlouvami.

Tým technické pomoci banky věří, že stejný postup bude možné zopakovat v dalších mikrofinančních institucích v ekonomikách postižených krizí.

Společnost Lab Tech se dívá do budoucnosti

Díky půjčkám, které jeho společnost Lab Tech získala od společnosti Faten, mohl Shua'a Yassin pořídit řadu specializovaných laboratorních přístrojů na provádění hormonálních a molekulárních testů. Naposledy použil v únoru 30 000 dolarů na nákup zařízení pro PCR testování v reálném čase.

„Nyní hledáme přístroje, které se v naší komunitě běžně nevyskytují, jako jsou zařízení na sekvenování nové generace a speciálnější přístroje, které pracují s lidskou DNA,“ doplňuje. „Teď jde o to najít pro tyto plány potřebné financování.“

* Toto označení nelze vykládat jako uznání Státu Palestina a nejsou jím dotčeny pozice jednotlivých členských států v této věci.

ELEKTRIZUJÍCÍ PŘÍLEŽITOSTI PRO ŽENY

Brazilská energetická společnost Neoenergia otvírá školu pro ženy-elektrikářky s cílem pomoci s jejich začleňováním do společnosti

Érica Carvalho de Oliveira pochází z elektrikářské rodiny. Dnes se díky novému sociálnímu programu brazilské energetické společnosti Neoenergia může stát první elektrikářkou-ženou v rodině.

„Jsem opravdu hrdá na to, že se mohu podílet na projektu, který boří genderové bariéry,“ říká Oliveira. „Jde o to vystoupit ze své komfortní zóny a ukázat, že muži i ženy mohou vykonávat jakoukoli práci.“

Společnost Neoenergia je jedním z největších dodavatelů elektřiny v Brazílii, kde působí celkem v 18 státech.

V roce 2013 založila ve městě Bahia školu pro elektrikáře, která má zlepšit život lidí žijících ve znevýhodněných komunitách. Společnost Neoenergia využívá vzdělávání a odbornou přípravu ke zlepšení začleňování. Pomáhá nacházet lepší práci nejen ženám, ale také lidem z méně vzdělaných nebo chudších komunit.

V roce 2019 vypsal škola kurzy určené speciálně pro ženy, neboť chtěla skoncovat s předsudkem, že profese elektrikáře je výlučně mužskou záležitostí.

„Tento projekt byl vytvořen a dále rozvíjen jako způsob, jak pomoci lidem z nejchudších komunit vstoupit na trh práce a zajistit si minimální podmínky pro život, včetně peněz na nájemné a stravu,“ říká Régia Barbosa, která ve společnosti Neoenergia vede organizační rozvoj. „Jde o to vytvořit příležitosti pro lepší život, ale také ukázat, že profese obvykle spojované s muži nabízejí možnosti i pro ženy.“

Do roku 2021 společnost zaměstnala více než 1 600 osob, které získaly vzdělání v její škole pro elektrikáře. Dnes se díky tomuto programu stalo certifikovanými elektrikářkami již téměř 300 žen.

Čistá a cenově dostupná elektřina

V březnu 2022 podepsala Evropská investiční banka se společností Neoenergia smlouvu o úvěru ve výši 200 milionů eur, který má zajistit podporu pro další brazilské projekty v oblasti obnovitelných zdrojů energie. Investice pomůže společnosti také zlepšit rovnost žen a mužů a být sociálně aktivnější.

Úvěrová pracovnice Evropské investiční banky Joana Sarmento Coelho, která na projektu pracovala, zdůrazňuje, že vzdělávací program společnosti Neoenergia pro elektrikáře je dobrým příkladem pro další společnosti, které by chtěly rozšířit začleňování.

„Na tento projekt může být Neoenergia skutečně hrdá,“ podotýká Joanna Sarmento. „Dokládá totiž, že bez ohledu na zemi či její sociální a ekonomické podmínky platí, že když se chce, tak to jde. A jde rozhodně o cestu k genderově rovnější, prosperující budoucnosti.“

SOLÁRNÍ ENERGIE PRO AFRICKÝ VENKOV

Rozšířený model „ostrovních solárních systémů“ proměňuje přístup k solární energii na africkém venkově

Přibližně 600 milionů lidí v subsaharské Africe nemá přístup k elektřině, a to i navzdory určitému pokroku v posledních letech a rychlému růstu „ostrovních solárních systémů“ na tomto kontinentu v posledním desetiletí.

V Beninu má přístup k elektřině pouze 40 % obyvatel, přičemž zde existuje značný rozdíl mezi městskými (70 %) a venkovskými oblastmi (18 %); bez přístupu k elektřině je tedy přibližně 5 milionů lidí. Pouze 10 % domácností využívá v současnosti tzv. ostrovní solární („off-grid“) systémy.

„Jen v Beninu nemá přístup k moderní udržitelné energii více než milion domácností,“ říká Hendrik Engelmann-Pilger, který působí jako vedoucí ekonom oddělení Evropské investiční banky pro programy energetické transformace. „Tyto domácnosti jsou většinou závislé na petrolejových lampách, svíčkách, svítilnách či generátorech, ať už jde o osvětlení nebo dobíjení mobilních telefonů. Tato řešení jsou ale drahá, neekologická a často málo účinná.“

Čisté a udržitelné zdroje energie, jako jsou solární zařízení a ostrovní solární systémy pro domácnosti, mají vysoké vstupní náklady, které domácnosti s nízkými a středními příjmy nemusí být schopny pokrýt. Řešení nabízí společnost ENGIE Energy Access, která je předním poskytovatelem energie hrazené průběžně na základě aktuální spotřeby („pay-as-you-go“) a malých elektrických sítí v Africe.

Čistá a cenově dostupná elektřina

V případě modelu „pay-as-you-go“ mohou zákazníci platit malé částky za odemčení systému třeba jen na jeden den nebo týden, dokud takto neuhradí postupně plnou cenu a systémy se jim neotevrou natrvalo. Lidé v Beninu budou mít možnost splácet náklady na potřebná zařízení po dobu několika let a bude je to stát méně než 20 centů denně.

Evropská investiční banka podepsala se společností ENGIE Energy Access Benin smlouvu o úvěru ve výši 10 milionů eur na podporu nasazení 107 000 vysoce kvalitních solárních systémů pro beninské domácnosti. Přístup k čisté energii tak získá přibližně 643 000 obyvatel této západoafrické země.

Tato nová operace v Beninu navazuje na dřívější podporu EIB pro společnost ENGIE při zavádění ostrovních solárních systémů v Ugandě.

„Naše partnerství s Evropskou investiční bankou v Beninu zajistí obyvatelům vesnických oblastí po celé zemi mimořádně cenově dostupné ‚pay-as-you-go‘ systémy. Získají tak přístup k čisté solární energii a uleví se jim finančně,“ vysvětluje generální ředitel společnosti ENGIE Energy Access Gillian-Alexandre Huart.

KDYŽ TEKOUcí VODA NENÍ LUXUS

V době, kdy změna klimatu v Senegalu dále zhoršuje problém spojený s nedostatkem pitné vody, nabízí nová infrastruktura pomoc více než milionu lidí v celé zemi

Marie Sall se vzbudila před svítáním. Doufala, že dnes se jí podaří naplnit sud vodou, dokud ještě poteče. Její sedmičlenná rodina by tak měla celý den dost vody k pití a hygieně. Ve čtvrti Pikine města Saint-Louis na severu Senegalu jsou však kohoutky již několik týdnů vyschlé.

„Tohle není žádný život,“ stěžuje si, když mezi svých pět dětí rozděluje láhev vody, kterou jí velkoryse nabídla sousedka. Paní Sall nezbývá než do večera nosit vodu, aby její rodina přežila další den.

Novou naději je úvěr Evropské investiční banky ve výši 64,5 milionu eur spolu s grantem Evropské unie pro Senegalskou republiku ve výši 5,55 milionu eur. Díky těmto prostředkům získá pitnou vodu nejen rodina paní Sall, ale všichni obyvatelé Saint-Louis a také dvě města ve středu a na jihu Senegalu – Kaolack a Kolda.

„Voda je život. Jsem hrdý na to, že jsem součástí projektu, který pomáhá zranitelným komunitám v Senegalu. Během pandemie koronaviru jsme stáli po boku našich afrických partnerů a reagovali na problémy, které toto náročné období přineslo,“ říká François-Xavier Parant, který se jako vedoucí úvěrový pracovník Evropské investiční banky na této operaci podílel.

Banka EU začala v Senegalu působit v roce 1966 a dnes je jedním z nejsilnějších partnerů této země. Úvěr pomůže Senegalu zajistit vodu pro všechny i přesto, že populační boom a velká sucha dále zvyšují tlak na již tak omezené vodní zdroje.

Voda do malých senegalských měst

Město Saint-Louis má 230 000 obyvatel a leží mezi řekou Senegal a Atlantikem. Strategická poloha umožnila městu v minulosti vzkvétat, ale zároveň ho učinila zranitelným vůči změně klimatu.

„S novou úpravnou vody bude všemu tomuto trápení konec,“ říká ředitel prací Abdou Diouf za národní vodárenskou společnost Société Nationale des Eaux du Sénégal.

Po skončení projektu bude mít Saint-Louis k dispozici novou úpravnu pitné vody, zásobníky pro její skladování a rozšířenou distribuční síť.

Z obdobných prací budou těžit i města Kolda a Kaolack. Jedná se o posílení vodovodní sítě a zlepšení kvality pitné vody pro 634 000 obyvatel těchto tří měst. Projekt, který je v souladu s Iniciativou pro udržitelná africká města, má naprosto zásadní význam. Pokud v menších městech nebude voda, budou se lidé stěhovat a hledat lepší život jinde.

„Investice do sekundárních měst jsou důležité pro uspokojení rostoucí poptávky po vodě a snižování rozdílů v kvalitě života,“ vysvětluje Emmanuel Chaponniere, který působí jako vedoucí inženýr Evropské investiční banky pro tento projekt. Dřívější půjčky pro senegalskou vodárenskou společnost se zaměřovaly na hlavní město Dakar.

Dřívější půjčky pro senegalskou vodárenskou společnost se zaměřovaly na hlavní město Dakar

“ S novou úpravou vody bude všemu tomuto trápení konec. ”

Abdou Diouf, ředitel prací za národní vodárenskou společnost
Société Nationale des Eaux du Sénégal

Více podpory, větší dopad

Lidé jako Ouleymatou Diakhaté přežívají díky prodávacům balené vody. Ti, kteří si nemohou balenou vodu dovolit, ale pijí špinavou vodu z nádrží. Dále se tak zhoršují stávající zdravotní problémy, jež způsobují nemoci přenášené vzduchem a vodou.

Grant Evropské unie ve výši 5,55 milionu eur, který pomohla Evropská investiční banka zajistit v rámci týmu Evropa, pomůže senegalské vodárenské společnosti urychlit výstavbu 35 000 dotovaných přípojek pitné vody pro 350 000 uživatelů v celé zemi. „Jsem šťastný, že se nám podařilo znásobit dopad našeho projektu,“ říká Chaponniere.

Z úvěru unijní banky a grantu Evropské unie profitují zejména ženy, protože nošení vody je úkol, který z velké části připadá ženám a dívkám. Ukrajuje jim pak čas na učení a výdělek.

Výhody spolupráce se solidním partnerem

Tým Evropské investiční banky schválil projekt tří měst během pandemie covidu-19 rychle a na dálku. Do října pak již bylo vyplaceno 13,5 milionu eur.

„Díky našemu dlouhodobému úzkému vztahu se nám podařilo urychlit hodnocení projektu. Věděli jsme, jak vodárenská společnost funguje, a oni znali dobře nás,“ říká Parant. „Tento projekt je od roku 1995 již naším pátým, který se společností Société Nationale des Eaux du Sénégal realizujeme.“

V rámci mimořádných pandemických opatření financovala Evropská investiční banka výjimečně téměř 90 % nákladů projektu, zatímco standardem je nejvýše 50 %. **Dodatečné financování ze strany banky pomohlo senegalské vládě uvolnit 34 milionů eur, které mohla použít na hospodářské oživení po koronavirové krizi.**

„Měli jsme výhodu, že spolupracujeme se solidním partnerem,“ vysvětluje Diouf.

TATO SEMÍNKA FUNGUJÍ

Nové odrůdy rýže snižují emise uhlíku a pomáhají zemědělcům

Změny v charakteru monzunových období způsobují v Indii chaos v produkci jedné z nejdůležitějších zemědělských komodit – rýže. Zatímco střední a jižní Indie zaznamenala v posledních měsících neobvykle silné deště, které způsobily v jižních státech Kérala, Karnátaka a Madhjadpradéš záplavy, státy na východě a severovýchodě země, jako je Uttarpradéš, Bihár a Odíša, zaznamenaly naopak vysoké teploty a nedostatek srážek. Indické ministerstvo zemědělství proto očekává, že sklizeň rýže v letošní sezóně klesne přibližně o 6,77 milionu tun na 104,99 milionu tun.

Zvrat tohoto nepříznivého trendu však přinášejí nová semena a vylepšené techniky pěstování vyvinuté společností SeedWorks se sídlem v Hajdarábadu. „Mnoho plodin bylo letos v Indii zdecimováno vlnami veder,“ říká prezident dodavatelského řetězce společnosti SeedWorks Sundar Raja Vadlamani. „Naše společnost vyvíjí charakteristiky, díky nimž jsou rostliny odolnější vůči extrémním vedrům a poskytují mnohem vyšší výnosy.“

Produkce rýže je v důsledku sucha, povodní, zasolování a extrémních teplot obětí změny klimatu. Zároveň k ní ale významně přispívá, neboť se podílí přibližně 2,5 % na všech emisích skleníkových plynů způsobených lidskou činností, což je stejně jako globální letecký průmysl. Velký vliv této základní plodiny na klima způsobuje především tradiční způsob jejího pěstování. Zaplavená pole, tzv. rýžoviště, vytvářejí ideální podmínky pro bakterie, které uvolňují metan, tedy silný skleníkový plyn.

Odrůdy rýže vyvinuté společností SeedWorks vyžadují méně vody, která je v Indii, kde se až 600 milionů lidí potýká s velkým až extrémním nedostatkem vody, stále vzácnějším zdrojem. V kombinaci s novými technikami, které se zemědělci učí používat, je výsledkem udržitelnější pěstování plodin s menším dopadem na klima.

Společnost odhaduje, že dosud pomohla ušetřit přibližně 14 miliard litrů vody, a to díky kombinaci svých méně žíznivých odrůd rýže s řadou iniciativ směřujících k úsporám vody, včetně používání vodoměrů a shromažďování dešťové vody, a také díky školení zemědělců v tom, jak optimalizovat spotřebu vody.

Společnost SeedWorks také testuje novou metodu výsadby rýže, jejíž součástí je stroj vyvinutý pro výsev rýže přímo na poli, namísto toho, aby se nejdříve pěstovala ve školkách – inovace, která by podle společnosti měla ušetřit velké množství vody.

Soukromý kapitál a udržitelná rýže

Společnost SeedWorks má výzkumná a vývojová zařízení v Singapuru a expanduje také na Filipínách. Rozvojové plány firmy podporuje investor soukromého kapitálu GEF Capital Partners s pobočkami v Indii, Latinské Americe a Spojených státech, který se zaměřuje na oblast klimatu a udržitelného životního prostředí. EIB Global, tedy útvar Evropské investiční banky pro mezinárodní rozvoj, se v roce 2022 zavázal poskytnout 40 milionů dolarů do nejnovějšího fondu společnosti GEF a navázal tak na dřívější investici banky z roku 2018. Ta směřovala do předchozího fondu společnosti a činila více než 25 milionů dolarů.

„Společnost GEF byla jedním z prvních průkopníků impaktivního investování v oblasti ochrany klimatu,“ vysvětluje řídící partner společnosti GEF pro jižní Asii Raj Pai. „Od počátku 90. let se zabýváme různými tématy, od obnovitelných zdrojů energie až po zabezpečení vody a potravin v Indii, jihovýchodní Asii a Latinské Americe.“

„Změna klimatu obvykle dopadá obzvláště tvrdě na zranitelné skupiny, jako jsou rodiny s nízkými příjmy a ženy. Cokoli, co můžeme udělat pro řešení problému klimatu, má obvykle pozitivní dopad i na tyto skupiny.“

Raj Pai, řídící partner společnosti GEF pro jižní Asii

V současné době společnost GEF sleduje svůj dopad na Cíle udržitelného rozvoje OSN – stejně jako své finanční výnosy – a investuje pouze do společností, jejichž aktivity jsou v souladu s Pařížskou dohodou o změně klimatu. To znamená, že všechny její investice jsou v souladu s cílem dosáhnout rozvoje, který bude snižovat emise a zvyšovat odolnost klimatu.

Tato společnost se jako investor soukromého kapitálu přihlásila u svého nového fondu také k iniciativě 2X Challenge. Cílem této výzvy je mobilizovat 15 miliard dolarů na podporu podniků, které ženám v rozvíjejících se ekonomikách zajišťují přístup k vedoucím pozicím, kvalitnímu zaměstnání a také produktům a službám, jež zvyšují jejich ekonomickou účast a začlenění.

„Změna klimatu obvykle dopadá obzvláště tvrdě na zranitelné skupiny, jako jsou rodiny s nízkými příjmy a ženy,“ podotýká Pai. „Cokoli, co můžeme udělat pro řešení problému klimatu, má obvykle pozitivní dopad i na tyto skupiny.“

Dopad banky EU

Evropská investiční banka láká k účasti v takových fondech, jako je GEF, další investory, kteří by se jinak tomuto odvětví vyhnuli.

„Účast Evropské investiční banky ve fondech, jako je GEF, láká další investory a působí jako katalyzátor pro investice soukromého sektoru v oblastech, kde je jich zoufale zapotřebí, jako jsou opatření v oblasti klimatu a udržitelnosti životního prostředí,“ říká Sissi Frank Perez, která působí jako investiční specialista v týmu soukromého kapitálu EIB Global.

„Soukromý kapitál může sehrát jedinečnou a důležitou roli i na rozvíjejících se trzích, a to nejen jako zdroj kapitálu, ale také jako zdroj odborných znalostí, které pomáhají společnostem rozvíjet, institucionalizovat a přijímat osvědčené postupy v oblasti životního prostředí, sociálních věcí a také správy a řízení,“ dodává Sissi Frank Perez.

EIB Global

NEMOCNICE V „ČAROVNÝCH“ VODÁCH

Runa Khan je přesvědčena o tom, že každý by měl mít přístup ke zdravotní péči. Její organizace Friendship přináší léky, vakcíny a vzdělání do odlehlých oblastí Bangladéše

Během cesty na bangladéšský venkov, kde propagovala svůj vzdělávací projekt, viděla Runa Khan rodiny bez lékařské péče a léků. Rozhodla se proto změnit celou komunitu k lepšímu.

„Nezačnete tím, že se pokusíte ovlivnit celý svět,“ říká Khan. „Zaměříte se na jednotlivce, pochopíte, co potřebují, a s láskou jim pomůžete.“

Khan se snaží změnit společnost k lepšímu celý svůj život. Jeden z jejích nejvíc naplňujících sociálních projektů začal, když francouzský námořník Yves Marre přijel v roce 1994 do Bangladéše s vysloužilým říčním nákladním člunem, který chtěl věnovat na dobročinné účely. Loď nakonec pomohla milionům lidí dosáhnout na lepší zdravotní péči a byla prvním krokem k založení sociální organizace Friendship, která má dnes již více než 4 000 zaměstnanců a pět poboček po celém světě.

Evropská investiční banka podepsala úvěr ve výši 250 milionů eur na podporu nákupu vakcín v Bangladéši a také celostátního očkování proti covidu-19. Díky této podpoře a pomoci jsou dnes miliony Bangladéšanů očkovaní a prostřednictvím programu Friendship se jim dostává lepší zdravotní péče.

„Spoluprací s organizací Friendship jsme schopni posílit náš dopad v terénu a dosáhnout udržitelného a inkluzivního rozvoje,“ vysvětluje Katrin Bock, která působí v Evropské investiční bance jako úvěrová pracovnice odpovědná za investice v Bangladéši. „Naše partnerství vnímáme jako vzor pro investice do zdravotnictví a projektů souvisejících s covidem-19.“

Život s bangladéšskými záplavami

Bangladéš je zemí řek a téměř 75 % jeho území leží pod hladinou moře. Země je díky své geografii náchylná k častým a silným záplavám.

Zvláště ohrožené jsou 4 miliony lidí žijící na pohyblivých ostrovech na řece Brahmaputra, tzv. čarech. Pokaždé, když se řeka rozvodní, ostrůvky se rozpadnou a zmizí a lidé tak jsou nuceni vše opustit a přestěhovat se na nové místo. Problém se dále zhoršuje se změnou klimatu. „Setkal jsem se s lidmi, kteří se za svůj život přestěhovali už více než čtyřicetkrát,“ říká Khan.

Díky dvěma plovoucím nemocnicím a další nemocnici na pevné zemi poskytuje organizace Friendship zdravotní péči obyvatelům čarů a pobřežního pásu Bangladéše. To znamená bezplatné operace, léky a lékařské prohlídky, a také dětskou, gynekologickou, zubní a oční péči.

Aby nikdo nezůstal bez pomoci, zřídila organizace Friendship také systém mobilních satelitních a statických klinik, které jsou podporovány vyškolenými zdravotnickými pracovníky z místních komunit. „Pro toho, kdo nemá loď, je velmi těžké dostat se k potřebné péči,“ konstatuje Khan. „Náš systém zdravotní péče vychází z potřeb místní komunity.“

“ Nezačnete tím, že se pokusíte ovlivnit celý svět. Zaměříte se na jednotlivce, pochopíte, co potřebují, a s láskou jim pomůžete. ”

Runa Khan, zakladatelka organizace Friendship

Překlenutí poslední míle k vakcínám

Bangladéš je téměř stejně velký jako Řecko, ale má 16krát více obyvatel. Když udeřila pandemie koronaviru, bylo očkování jedinou možností, jak dál vést normální život bez hrozby smrtelné nemoci.

Organizace Friendship sehrála důležitou roli při dodávkách vakcín lidem na těžko dostupných místech. Vedla osvětové kampaně na podporu očkování a podporovala jeho zavádění v odlehlých oblastech, například při registraci pacientů a jejich dopravě do očkovacích center.

Ještě na začátku června 2021 bylo dvěma dávkami naočkováno méně než 4 % obyvatel Bangladéše. Dnes je s pomocí organizace Friendship v Bangladéši plně očkováno již více než 70 % populace.

Posílení postavení komunit

Bangladéš stojí v první linii boje proti změně klimatu. V roce 2022 postihly zemi rekordní záplavy, které zabily více než 100 lidí a narušily život 7 milionů dalších. V nadcházejícím desetiletí se tento problém bude dále zhoršovat.

Podle paní Khan musí lidé na celém světě vnímat bezprostřední krizi v kontextu většího problému, kterým je změna klimatu. „Zatímco pracujeme na ochraně našich komunit a zemí před onemocněním covid-19, musíme také přemýšlet o tom, jak je můžeme posílit, aby se dokázaly vypořádat s budoucími krizemi,“ zdůrazňuje.

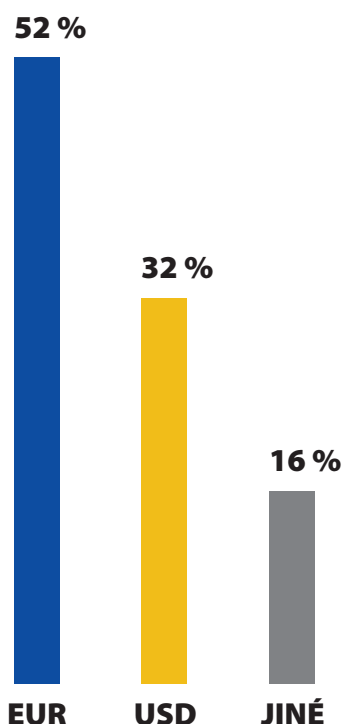
Proto činnost sociální organizace Friendship dalece přesahuje rámec zdravotní péče. Zabývá se také opatřeními v oblasti klimatu a adaptací na dopady jeho změny, ochranou kulturních památek, hospodářským rozvojem, inkluzivním občanstvím a vzděláváním. Poskytuje například zdravotnická školení a střední a základní vzdělání tisícům obyvatel čarů, včetně žen a migrantů.

„Neexistuje žádné univerzální řešení, existují jen jednotlivé kroky. Peníze jsou jeden nástroj a technologie další,“ říká Runa Khan. „Když vzděláváte jednu vesnici, můžete změnit celý ostrov.“

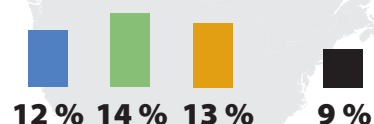
KDE SE BEROU PENÍZE

Evropská investiční banka, která je z hlediska objemu vydaných dluhopisů a poskytnutých úvěrů největší mnohostrannou finanční institucí na světě, získala v roce 2022 na mezinárodních kapitálových trzích finanční prostředky v objemu 44,3 miliard eur, z čehož 19,9 miliard eur tvoří zelené dluhopisy (CAB) nebo dluhopisy zaměřené na udržitelnost (SAB). Emise banky jsou cíleny na investory, kteří zpravidla nemají zájem o investice v Evropě, ale nepřímo přispívají na evropské projekty tím, že investují do dluhopisů EIB.

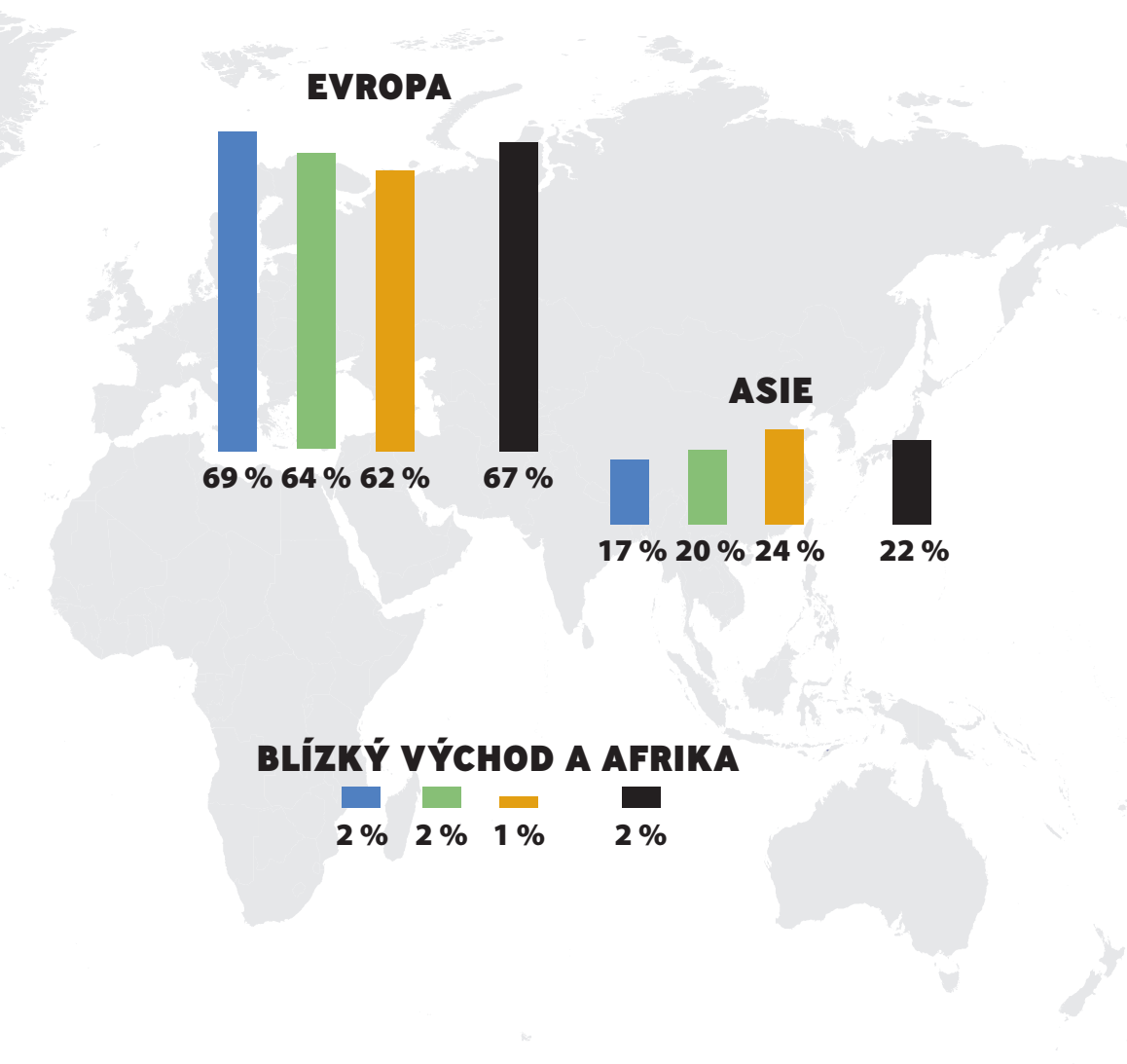
EMISE PODLE MĚNY

SEVERNÍ, STŘEDNÍ A JIŽNÍ AMERIKA

Banka vydala dluhopisy v 17 různých měnách, přičemž většina je denominována v základních měnách, tedy v eurech a amerických dolarech. Diverzifikované zdroje a doby splatnosti zajišťují flexibilitu její strategie financování. Denominace ve více měnách zároveň EIB umožňuje výplatu v některých lokálních měnách.

■ 2020
 ■ 2021
 ■ 2022
 ■ Dluhopisy Climate Awareness Bonds/ Sustainability Awareness Bonds v roce 2022

KLÍČOVÉ BODY OPERAČNÍHO PLÁNU SKUPINY PRO OBDOBÍ 2023–2025

- Další pomoc Ukrajině a důraz na autonomii Evropské unie po ruské invazi
- Přechod od fosilních paliv a podpora regionů závislých na uhlí a ropě
- Rizikovější zelené a digitální investice
- Další rozvoj po celém světě prostřednictvím útvaru EIB Global
- Nové priority v oblasti poradenské pomoci, inovací a technologií
- Zvýšení objemu úvěrů malým podnikům v oblasti ochrany klimatu a udržitelnosti

Vojenská agrese proti Ukrajině nás vede k urychlení klimatických opatření a projektů, které posilují nezávislost Evropy. Součástí tohoto nového úsilí je i program REPowerEU, jehož cílem je dosažení nezávislosti Evropy na ruské ropě a plynu. Tento program Evropské komise pro energetickou nezávislost budeme plně podporovat.

Skupina EIB navýší financování spravedlivé transformace na zelenou ekonomiku tím, že pomůže více regionům, které jsou silně závislé na uhlí a ropě. Spravedlivá transformace znamená, že pomůžeme nejvíce postiženým komunitám nalézt nová, ekologická odvětví a poskytneme lidem lepší možnosti rekvalifikace.

Jedním z klíčových cílů Evropského investičního fondu v letech 2023 až 2025 bude zvýšení aktivit v oblasti ochrany klimatu a udržitelnosti životního prostředí. Jejich součástí bude i školení malých podniků v technických dovednostech a podpora neformálních investorů a fondů rizikového a soukromého kapitálu. Záruky EIF za úvěry poskytované jiným úvěrovým institucím zajistí finanční prostředky na pomoc velkému množství startupů (tedy začínajících společností) a malých podniků. V rámci programu REPowerEU poskytne EIF v letech 2023 až 2027 finančním institucím kapitálové investice v hodnotě 3 miliardy eur na podporu energetické účinnosti, obnovitelných zdrojů energie a zelených inovací.

Mimo Evropu pomůže útvar EIB Global více regionům vyrábět „zelenou“ elektřinu, zajišťovat čistou vodu, budovat moderní čistírny odpadních vod, zlepšovat zdravotní péči a zastavit šíření infekčních nemocí. Zaměříme se na navýšení objemu finančních prostředků směřujících do ochrany klimatu v Asii a Latinské Americe.

Posílíme poradenské služby a nabídneme širší technickou pomoc, která urychlí investice do prioritních projektů. Poradenské služby se zaměří na podporu environmentálně udržitelných projektů a plnění klimatického plánu banky. Tento plán stanoví naše klimatické cíle na období 2021–2025. Tyto své sliby v oblasti ochrany klimatu budeme schopni splnit jen tehdy, pokud akceptujeme více rizika a budeme financovat technologicky vyspělejší projekty. To nám umožní zvýšit dopad naší práce.

Celý operační plán na období 2023–2025 najdete na adrese www.eib.org/en/publications

SPRÁVA A ŘÍZENÍ

EIB je jednak subjektem Evropské unie nesoucím odpovědnost vůči členským státům a také bankou, jež při rozhodování, řízení a kontrole uplatňuje nejlepší použitelnou bankovní praxi.

Rada guvernéřů sestává z ministrů vlád každého z 27 členských států, zpravidla ministrů financí. Guvernéři vydávají obecné směrnice týkající se úvěrové politiky banky a jednou ročně schvalují její roční účetní výkazy. Rozhodují o zvýšení kapitálu a o účasti banky na financování operací mimo Evropskou unii. Jmenují také správní radu, řídicí výbor a výbor pro audit.

Správní rada rozhoduje o úvěrech, programech vydávání dluhopisů a dalších otázkách financování. Schází se desetkrát ročně, aby zajistila fungování banky v souladu se smlouvami EU, vlastním statutem banky a všeobecnými směrnici stanovenými Radou guvernéřů. Správní rada má 28 členů, z nichž po jednom nominují všechny členské státy a jednoho Evropská komise. Má také 31 zastupujících členů. Za účelem rozšíření odborných kapacit správní rady může být do rady kooptováno šest odborníků bez hlasovacího práva. Rozhodnutí se přijímají většinou představující alespoň 50 % kapitálu upsaného členskými státy a jednou třetinou členů správní rady s hlasovacím právem, nestanoví-li statut jinak. Správní radě předsedá předseda, který se neúčastní hlasování.

Řídicí výbor je stálým rozhodovacím orgánem banky. Dohlíží na její běžný provoz, připravuje rozhodnutí správní rady a zajišťuje jejich provádění. Schází se jednou týdně. Řídicí výbor pracuje pod dohledem prezidenta a pod kontrolou správní rady. Dalších osm členů tvoří viceprezidenti EIB. Členové jsou jmenováni i opakovaně až na dobu šesti let a jsou odpovědní výhradně bance.

Banka má také nezávislý **výbor pro audit**, který se zodpovídá přímo Radě guvernéřů. Odpovídá za audit účtů EIB a skupiny EIB, za každoroční ověřování, zda jsou operace EIB prováděny – a její účetnictví vedeno – řádně, a za ověřování, zda jsou činnosti banky v souladu s osvědčenými bankovními postupy. Výroční zpráva výboru pro audit za příslušný rozpočtový rok se předkládá Radě guvernéřů spolu s vyjádřením řídicího výboru. Výbor pro audit sestává z šesti členů jmenovaných na dobu šesti po sobě jdoucích finančních let. Členové nemohou být jmenováni opakovaně.

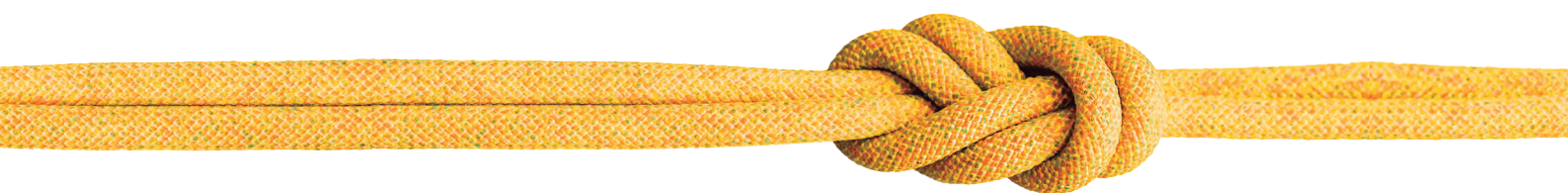
**Evropská investiční banka je klimatická banka Evropské unie.
Další informace o naší práci v oblasti klimatu:
Klima a udržitelnost životního prostředí (www.eib.org/climate)**

**Evropská investiční banka stojí při Ukrajině.
Více na:
EIB stojí při Ukrajině (www.eib.org/standwithUkraine)**

**Naše projekty mají význam pro všechna odvětví světové ekonomiky.
Ponořte se hlouběji:
Všechny projekty – finance a globální dopad po celém světě
(www.eib.org/projects/all)**

BEZPEČNÁ EVROPA

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2022

Evropská
investiční banka

pdf: ISBN 978-92-861-5430-0

CS 03/2023